

DESTAN-I

*Mayıs
*2016
*SAYI 35

KIRKPINAR

KIRKPINAR KÜLTÜRÜNÜ TANITMA VE YAŞATMA DERNEĞİ AYLIK ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR

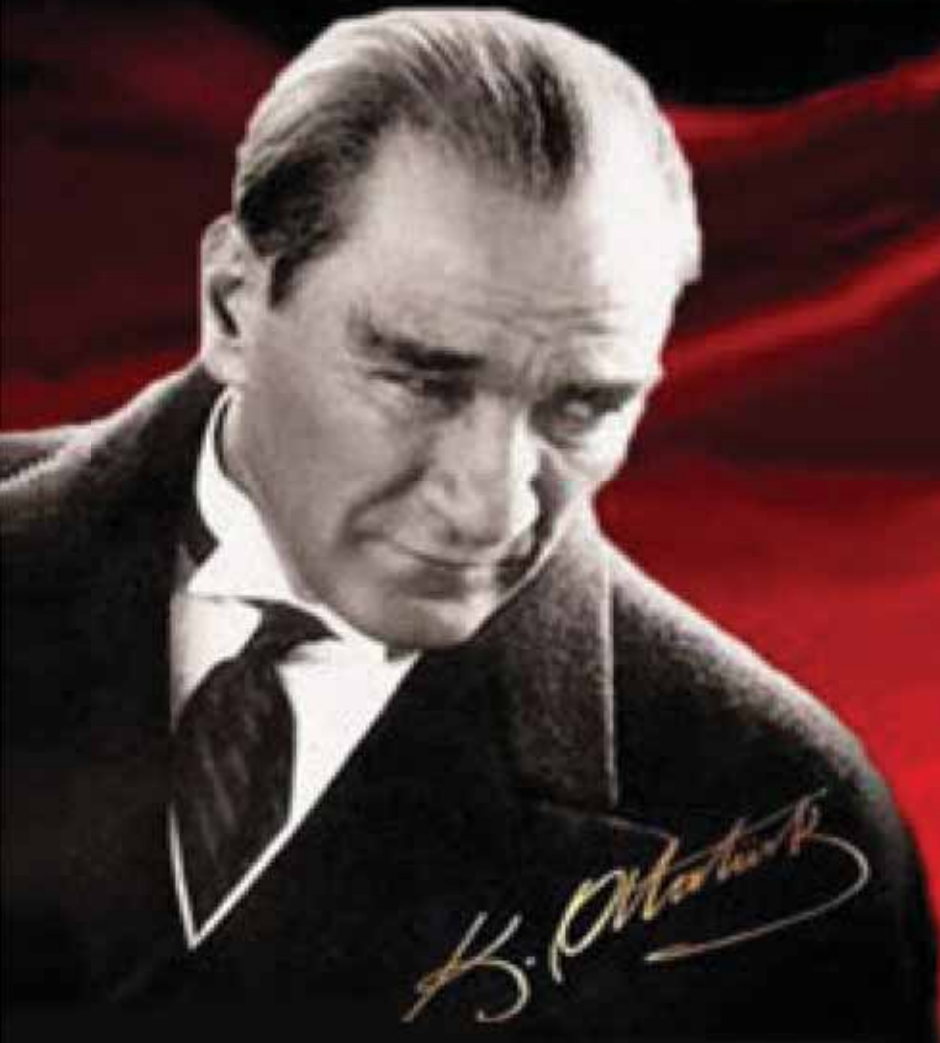

19 Mayıs

Atatürk'ü Anma

Gençlik ve Spor Bayramımız

Kutlu Olsun

Kırkpınar
Kültürünü Tanıtma
Ve Yaşatma
Derneği

Kırkpınar Evini Ziyaret Ediniz

www.kirkpinarderneği.org

Türkocağı cad. no:19 Kaleiçi / EDİRNE Tel: 0 284 212 63 82

*Alper
Yazoglu
kaleminden*

yazoglu.alper@gmail.com

icem

ZÜLKÜFLİ AYIKÖZ - ZÜLKÜF KARABULUT 1974 - 1975 - 1976 Yılları KIRKPINAR AĞASI

1 864 Yılında Rus baskısından kaçarak Anadolu'ya göç eden Abhaz bir dedenin torunu olan Zülküf Karabulut 21- Şubat - 1929 tarihinde Adapazarı'nda dünyaya gelmiştir. Abhazların **Aykusba** ailesinden olduğunu söylerdi. Akyazı Akbağlık Köyü'ndeki konağında misafir olmuştu. Kendine özgü şivesi, onun farklı kişiliğine ayrı bir renk katıyordu.

Kırkpınar'da her boyu birincilikle aşarak başpehlivan olup, bu boyda da dördüncülüğe ulaşan ve Kırkpınarın üç yılına Ağa olarak damgasını vuran tek adamdı.

Güreşirken rakiplerine yaşattığı zor anlardan dolayı , seyircinin kendisine **Karabulut** lakabını taktığı, zamanla bunun soy adı gibi kabul gördüğü söylenir...

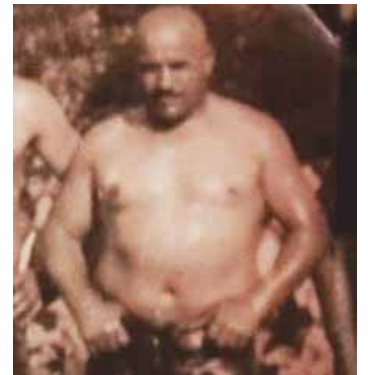
Altın kemerli efsane başpehlivan Ordulu Mustafa Bük'ün de hocasıydı. Yağlı güreşe büyük emeği geçen Zülküf Ağa, 1956 yılında başlayan Akbalık (Akbağlık) Güreşlerinin de kurucusu ve hamisiydi. Bu güreşlerin ilk on yılında kendisi de güreş tutmuştur.

1967 yılında, Harem Otogarı'nın restoran - kafe ihalesine tek başına girip aldıktan sonra, yakın arkadaşı

Adil Atan'la ortak olmuşlar. Günümüzde de oğlu **Koray** işletmeye devam ediyor.

1972 yılında, aralarında Ordulu Mustafa'nın da bulunduğu bir kabile ile Almanya'ya güreşe giderler. Köln'de yemek yedikleri restoranda , Ordulu Mustafa satışmadan dolayı bir gurupla kavgaya tutuşur. Zülküf Ağa kabile başkanı olarak var gücüyle kavgayı ayırmaya çalıştığı sırada, olay yerine gelen polis ekipleri o karmaşada Zülküf Ağa'nın koluna kelepçeyi vurular. Zülküf Ağa **"beni bırakın, ben ayırıyordum"** diye bağırır ama derdini anlatması imkansız. Başlar polisler vurmaya, O'nu zaptetmek ne mümkün. Rahmetli Ali Gümüş'ün ifadesiyle "kamyon gibi kuvvetli" bir adam. Polisler çaresiz ve perişan, nihayet üstten atılan bir tor (ağ) yardımıyla yakalarlar. Bunu kendisi şöyle anlatırdı : **"yukarıdan bir şey attılar, ben dondum."**

Yaşanan bu nahoş olayın asıl ilginç tarafı ise , kavgayı baştan sona kadar izleyen ve harabeye dönen restoranın sahibesi Hilda Hanım'ın şahitlik ederek Zülküf Ağa'yı kurtarmasıdır. Tutuklanmaktan kurtulan Zülküf Ağa, bu kez

1993 Kırkpınar... Sarayıcı Ağa Köşkü'nde akşam yemeği... Of'lu Osman Cevahiroğlu, Zülküf Ağa (ikisi de nur içinde yatsınlar.) Arkada küçük oğlum Hüseyin Teoman Yazoğlu...

Hilda'nın aşkına tutulur. Bu aşkla, aynı yıl İstanbul'da evlenirler. Zülküf - Hilda çiftinin üç kız, bir oğulları var... Hilda Hanım Yengemize en derin saygılarımı, yeğenim Koray ve kız kardeşlerine de sevgilerimi burada ifade etmek istiyorum.

1974 - 1975 - 1976 yılları Kırkpınar Güreşlerine Ağa olarak damgasını vuran Zülküf Ağabeyim ile ilk kez, 1991 yılı güreşlerinde ağa tribününe bana hayırlı olsun demeye geldiğinde karşılaşmıştık. Sarayıcındeki kuzu çevirmecilerinde sabaha kadar muhabbet ettikten sonra hiç uyumadan güreşleri izlemeye geldiğini söylediklerinde şaşırmaıştım. Yüzündeki heybet ve tavırlarından dolayı " Arslan yüzlü ve arslan yürekli bir adam" diye anlatırım hep Zülküf Ağabeyi.

Son yıllarda yürümesinde oluşan sıkıntılardan dolayı Kırkpınar Güreşlerini izlemeye gelemmez olmuştu. 2013 yılında , yine 21 Şubat günü Hak'ın rahmetine kavuştu..

Akbağlık ' ta Kızılbayır Camii bahçesindeki aile kabristanında toprağa verdik. Kabri nur , mekânı cennet olsun Zülküfli Ayıköz Ağabeyimin.

Onun da yakın dostu gazeteci yazar rahmetli **Ali Gümüş**'ten dinlediğim özgün ve yaşanmış bir Zülküf Karabulut fıkrasıyla bu yazımı bitirmek istiyorum.

"Beyoğlu'ndaki Ege Saz'da Zülküf Karabulut'la birlikte müzik dinliyoruz. Ekose ceketli, en az 70 yaşında bir darbukacı hem çalıyor, hem söylüyor. Zülküf hayatının en mutlu anlarından birini yaşamakta, çünkü çalınan türkü **"Çarşamba'yı sel aldı..."** Biraz sonra kapıdan içeri 10 kişilik bir gurubun girdiğini gördük.Bu gurup en ön masaya geçip kuruldu. Zülküf Ağa'nın havası bozulmuştu. Çok geçkin bir assolist yanık havalar çığırırken, ön masadakiler içki kovaasına mor binlikleri döktüler. Garson kovayı alıp assolistin başından aşağı boşalttı ..Bir, bir daha.! Zülküf Ağa kendi düşüncesince "sıfır" olmuştu. Bir şeyler yapmalıydı.! Binlik dolu kova üçüncü kez assolistin başından aşağı boca edilirken Karabulut patladı :

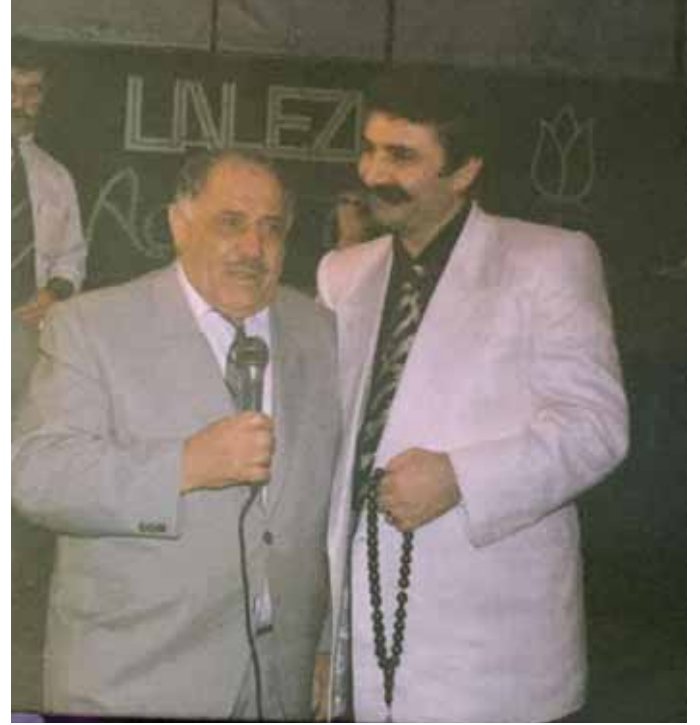
" Hırsız !.. Tüyü bitmemiş yetimin hakkını pavyonlarda yiyorsun. "

Ege Saz karıştı, bir kamyon kadar güçlü olan Zülküf, garsonları, müşterileri, masa, tabak ve sandalyeleri havada gezdiriyor.Ege Saz boşaldı ve harabeye döndü. Ekip geldi, Karabulut yerinden oynamıyor.

"Polisler geldi, ekip kapıda bekliyor, gidelim," dedik.

Başını masadan kaldırmadan cevap verdi :

" Tek ekiple gitmek bana yaksızmaz, bir ekip daha gelsin."

1993 Kırkpınar'a veda gecesinde Zülküf Ağabey'e özel bir tesbih armağan etmiştim...

1998 Alanya Sa Ba Otel'de toplantıdayız.

2013 Ocak Ayı'nda Haydarpasa Askeri Hastanesi'nde Zülküf Ağabeyimi ziyaret etmiştim...

TÜRKİYE-AZERBAYCAN DEV KARDEŞLİK VE CANDAŞLIK PROJESİ

Türkiye Anadolu Aydınlar Ocağı ile Azerbaycan Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında oluşturulan Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi 5 Nisan günü Iğdır'dan başlayıp, 25 nisan günü Bakü'de yapılan muhteşem bir gala ile sona erdi.

**Prof. Dr.
İbrahim ÖZTEK**
Anadolu Aydınlar Ocağı
Genel Başkanı
Türkiye Olimpian
Derneği Başkanı
Türkiye Azerbaycan Dil-
Tarih-Kültür-Spor ve Strateji
Platformu Başkanı

2016 yılı için Türkiye ve Azerbaycan arasında "Kültür ve Sanatta Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi" planlanmış ve ilk adımı hayata geçirilmiştir. Bu aşamada İrevan Devlet Azerbaycan Dram Tiyatrosunun üç ayrı temsili-nin Türkiye'de muhtelif şehirlerde sahneye konulması, oyunların sah-nelenmesi sırasında konuşmalar ve kısa konferanslarla konuya yönelik bilgi akışını güçlendirme, sosyal etkinliklerle de her iki ülke arasındaki kültürel güzellikleri paylaşma amaç-lanmıştır.

Anadolu Aydınlar Ocağı Başkanı Prof. Dr. İbrahim ÖZTEK ve İrevan Devlet Azerbaycan Dram Tiyatrosu-nun direktörü Dr. İftihar Piriyev'in proje rehberliğinde Türkiye'de 20 gün kadar muhteşem bir coşku, sevinç, işbirliği, kederi ve sevgiyi

paylaşma, kardeşlik ve candaşlık örnekleri sergilenmiştir. Oynanan oyunlar/temsiller;

1.Soykırım Tarihinin Destanı, 2.Cumhuriyetin İlk Sadası ve 3.Nurlu Ömrün Anları' dır.

Soykırım Tarihinin Destanı: Ermeni'lerin Türk'lere uyguladıkları katliam ve soykırım girişimlerini konu alan ve özellikle Hocalı soykırımını canlandıran bir temsildir.

Cumhuriyetin İlk Sadası: Gazi Mustafa Kemal, Kazım Karabekir, Rauf Orbay ve İbrahim Paşaların Erzurum kongresi günleri ile Kurtuluş savaşının hazırlıkları konu edilmek-tedir.

Nurlu Ömrün Anları: Haydar Aliyev'in Sovyet baskısını kırarak, ülkesine sahiplenışı ve ülkesinin kal-kınması yolunda verdiği savaşı konu etmektedir.

Temsillerin başında ve sonunda yapılan konuşma ve konferanslar-da, çocukla da "Soykırım Tarihinin Destanı" temsiliinde; Merhum Haydar Aliyev'in "Hocalı'ya Adalet" fondu-nun asbaşkanı Sayın Leyla Aliyeva'nın uluslar arası gayret ve çabalarına Türkiye Cumhuriyeti'nin Anadolu Aydınlar Ocağı olarak ve Azerbaycan Cumhuriyeti İrevan Devlet Dram Tiyatrosu olarak verdiğimiz güçlü desteği seyirciye de yansıtarak, Azer-baycan bayrağının Karabağ'da dalga-landığını bir an evvel görme arzusu seyircilerle paylaşılmış ve büyük bir coşku oluşturulmuştur.

Dr. İftihap Piriyev yönetiminde 13 erkek ve 7 bayan sanatçıdan oluşan 20 kişilik ekip, ilk temsili-ni 5 nisan günü Iğdır'da verdikten sonra Kars, Erzurum, Bursa/İnegöl, Manisa, İz-mir/Gediz, Aydın/Kuşadası, Sakarya,

Kocaeli, İstanbul Kartal/ Bahçelievler, Amasya/ Suluova, Samsun ve Giresun, illerinde temsillerine devam ederek, Gürcistan üzerinden kendi araçları ile Azerbaycan'a Bakü'ye dönmüşlerdir.

Misafirlerimiz; Üniversite Rektörlüklerimiz, Belediye Başkanlıklarımız, Aydınlar Ocakları, Azerbaycan Kültür Dernekleri ve benzeri Sivil Toplum Kuruluşları tarafından misafir edilmişlerdir. Bazı illerde 2 gün kalınmış ve buralarda iki oyun sergilenmiştir. Ücretsiz oynanan oyunlar salonların kapasitelerine göre bin kişiye yakın seyirci ile dolmuş, her üç oyun yaklaşık sekiz bin izleyici ile buluşmuştur. Oyunlar içerik olarak seyirci tarafından ayırım görmemiş, her oyun büyük bir dikkat ve heyecan ile, hatta seyircilerin göz yaşları, Ermeni oyununda da Ermeni küstahlığını nefretle karşılayan hislerle izlenmiştir. oyunların son dakikalarını tüm seyirci ayakta alkışlarla

izlemiştir.

Oyunların davetlileri arasında Vali, Belediye Başkanı, üst düzey bürokrat ve her sınıftan insan yer almıştır.

Ekibin disiplini, ağır başlılığı, Türk milletine yakışır özel hasletler ve Türkiye'deki kardeşleri ile candan kucaklaşması iki ülke arasında köprülerin daha çok Sivil Toplum Örgütlerinin aracılığı

ile güçlenmesine örnek teşkil etmiştir.

Kars Başkonsolosu Sayın Ayhan Süleymanlı ve diğer konsolosların son derece önemli katkıları olmuş ve eksiklerin bir kısmı kendileri tarafından tamamlanmıştır.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük insan merhum Haydar Aliyev'in büst ve heykellerinin bulunduğu Iğdır ve Kars'tan, Kocaeli ve İstanbul'a kadar birçok ilimizde güzel havada, heykellerin

bulunduğu parklarda Aliyev için ziyaret, tören ve temsil uygulamaları gerçekleştirilmiştir. İstanbul'da yapılan törende Azerbaycan Konsolosu Kenan Murtuzov ile Sabir Şahtahtı yayın ekibi ile hazır bulunmuştur.

Temsiller, şehitlerimiz için saygı duruşu ve Türkiye-Azerbaycan milli marşlarının okunması

ile başlamış, temsillerin sonunda hazırlanmış özel armağanlar sunulmuştur. Sosyal etkinlikler çerçevesinde zaman el verdiğince her ilin tarihi ve turistik yerleri gezilmiş, bu konuda da bazı illerimizin kültür müdürleri imkanları çerçevesinde yardımcı olmuşlardır.

İrevan Devlet Azerbaycan Dram Tiyatrosu direktörü Dr. İftihar Piriyeve ve ekibi, Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Abulfes Karayev'in müsaadeleri ile çıktıkları kısmi Türkiye turunda gönülleri fethetmiş, bir millet olmanın özde gereğini vurgulayarak, "Kültür ve Sanatta Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi" 'ni hayata geçirmede büyük bir adım atmıştır. Sayın Leyla Aliyeva'nın "Hocalı'ya Adalet" konusundaki büyük uğraşları için de güçlü destek olunduğu ortaya konmuştur.

Anadolu Aydınlar ocağının önderliğinde, yurdumuzun yirmiye yakın il ve ilçesine yayararak, gerçekleştirilen bu proje, bir sivil toplum örgütü olarak amatörlüğün üstünde, gönüllü insanların ortaya koyduğu candaşlık projesinin onurlu uğraşlarıdır. Bu ve benzeri kültürel ilişkiler, Türkiye ve Azerbaycan arasında olduğu gibi diğer Türk devletleri arasında da bağları güçlendirmede en önemli etkinliklerdir. Bu birliktelikler ne kadar artırılırsa, ne kadar çok karşılıklı ziyaretler yapılırsa, tüm kurumlarımızla bir olma, paylaşma ve birlikte büyüme düşüncesini o kadar çabuk gerçekleştirebiliriz. Ne kadar çok birlikte hareket etme yolları bulursak, Dünya'nın güzünde de çekilecek bir güç olduğumuz görülecektir. Aynı şekilde benzeri programlar, Türklerin çoklukla yaşadığı Avrupa ülkelerinde de uygulanabilir.

Prof. Dr. İbrahim Özteke ve Dr. İftihar Piriyeve, eserleri olan "Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi" nin yalnızca kültür ve sanatta değil, akla gelebilecek dil, tarih, kültürün her alanı, bilimin her alanı, spor, basın, silahlı kuvvetler ve muharip gaziler ve diğer alanlarda, resmi protokolsüz uygulanması en büyük arzumuzdur ifadesini kullanıyorlar.

İlk olan bu "Türkiye-Azerbaycan Kültür ve Sanatta Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi" nin gala programı ise 25 nisan 2016 günü Bakü'de tamamlandı. Türkiye'de bu projeye hizmeti ve emeği geçen 19 yönetici Azerbaycan'lı kardeşleri ile kucaklaştılar. Kültür ve Turizm Bakan yardımcısı Adalet Valiyev, Binakadi Valisi Halettin İsgenderov, Atatürk Kültür Merkezi, Azerbaycan Aydınlar Ocağı ve Başkan Vugar Kadirov ziyaret edildi. Konuya yönelik görüş ve düşünceler aktarıldı. İçtimai TV de 15 dakikalık canlı yayında Dev Kardeşlik ve Candaşlık Projesi dile getirildi. Ayrıca özel ziyaretlerde bulunuldu. Akşam ise, her üç oyun saygın bir seyirci eşliğinde İrevan Devlet Azerbaycan Dram Tiyatrosunda sahnelendi. Büyük bir heyecan, duygusalılık ve candaşlık birlikteliği yaşandı.

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki, Türkiye ve Azerbaycan bir gövdenin iki şah damarı gibidir. Bu damarlardan biri rahatsızlanırsa diğeri için büyük tehlikeler vardır. Gövde için ise felaketler doğar. O gövde tüm milletimizdir.

OLİMPİYAT TARİHİNE 'HIÇ YENİLMEYEN ŞAMPİYON' OLARAK GEÇEN MUSTAFA DAĞISTANLI DÜNYADA YENİLGİSİ OLMAYAN TEK GÜREŞÇİ

Ahmet TÜZÜN
ayarhan@gmail.com
Avrasya Kültür Spor
Birliği Başkanı

**Sinan
BERATLIGİL**

Türk milli güreşçi Mustafa Dağıstanlı... 11 Nisan 1931 yılında Samsun'un Çarşamba İlçesine bağlı Söğüt-pınar köyünde dünyaya geldi... Mustafa Dağıstanlı, üç defa Dünya ve iki defa Olimpiyat Şampiyonu oldu... 1953'ten 1959 yılına kadar. Türkiye'de yapmış olduğu 320 karşılaşmanın 319'unu, ulusal ve temsili karşılaşmalarda yapmış olduğu 73 güreşin 70'ini kazandı... Çıktığı resmi müsabakaların hiçbirinde yenilgi almadı... Kendine has en iyi güreş teknikleri; Yerden kaldırıp ters sarma ve dana bağını dalış pozisyonuna girerken uygulamak... Devlet Üstün Hizmet Madalyası sahibi... Samsun Ayvacık Belediyesi tarafından Mustafa Dağıstanlı adına güreş festivali düzenlenmektedir. Evli ve 7 çocuk babası...

Türk milli güreşçi Mustafa Dağıstanlı... 11 Nisan 1931 yılında Samsun'un Çarşamba İlçesine bağlı Söğüt-pınar köyünde dünyaya geldi... Mustafa Dağıstanlı, üç defa Dünya ve iki defa Olimpiyat Şampiyonu oldu... 1953'ten 1959 yılına kadar Türkiye'de yapmış olduğu 320 karşılaşmanın 319'unu, ulusal ve temsili karşılaşmalarda yapmış olduğu 73 güreşin 70'ini kazandı... Çıktığı resmi müsabakaların hiçbirinde yenilgi almadı... Kendine has en iyi güreş teknikleri; Yerden kaldırıp ters sarma ve dana bağını dalış pozisyonuna girerken uygulamak... Devlet Üstün Hizmet Madalyası sahibi... Samsun Ayvacık Belediyesi tarafından Mustafa Dağıstanlı adına güreş festivali düzenlenmektedir. Evli ve 7 çocuk babası...

Öncelikle, bu röportajın ilginç hikâyesiyle başlamamız gerekiyor... Saha Türkü gazeteci Petr Pavlov beni aradı...

Saha Türkü gazeteci Petr Pavlov beni aradı...

ğında, Türk ülkelerinde güreş sevgisinin ne kadar büyük olduğunu bir kere daha anladım. Uzaktaki kardeşlerimiz Saha Yakut Türkleri'nin ülkesi Yakutistan'dan gazeteci meslektaşım Petr Pavlov, güreş yazarlığı yapıyor. Hayatını güreşe adanmış bir gazeteci. Güreş nerede, Petr orada...

Petr, bu röportaj için üç yıl uğraştı. Dağıstanlı'nın Yakutistan'da bir turnuvaya geleceği haberini aldı, ama gelmeyince hayal kırıklığına uğradı. Sonra Türkiye Güreş Federasyonu'yla

temasa geçti. Bir netice alamadı. Dağıstanlı'nın oğlu üzerinden hedefine ulaşmak istedi yine olmadı. Türkiye'de bir güreş adamı ile iletişime geçti, cevap alamadı... Dağıstanlı dünyanın en büyük güreşçilerinden biriydi. O hiç yenilmeyen Türk'tü... Ona soracak soruları vardı. Büyük bir merakla ve sabırsızlıkla bekliyordu. Ama bir türlü yapamıyordu.

Petr ile ortak arkadaşımız Sayaana bizi tanıştırmıştı. Sayaana, geleneksel Türk sporları ile ilgili araştırmalarını, çalışmalarını biliyordu. Durumu bana anlattı ve yardım istedi.

Bana, Mustafa Dağıstanlı'yı sordu. Dağıstanlı, dünyada hiç yenilgi yüzü görmeyen bir güreşçiydi. O, Türkiye'nin ve Türk milletinin milli gururu idi. Bizim milli kahramanımızdı. Dağıstanlı ile görüşmemiz hayli zaman aldı ve zor oldu.

Mustafa Dağıstanlı'nın telefonunu temin etmek, ona durumu izah edecek bir dost bulmak ve randevu istemek hayli zaman aldı. Bu arada Petr sabırsızlanıyor, heyecanlanıyor, sıkıştıyordu. Sonunda Dağıstanlı'dan randevu alındı. Gazeteci arkadaşım Sinan Beratlilgil ile büyük şampiyonun evine gittik. Hem röportaj yapacak hem de eski fotoğraflarının görüntülerini alacaktık. Ama Dağıstanlı evde yoktu!.. Bir arkadaşı vefat etmiş ve acil olarak İstanbul dışına çıkmak zorunda kalmıştı. Daha sonra ikinci randevu zaman aldı.

İkinci randevuyu Yeşilyurt kulübü tesislerinde vermişti Dağıstanlı. Orada güzel bir sohbet oldu. Eski hatıralarını canlandıran ve onun ihtişamını gösteren fotoğraflarının görüntülerini alamamışlardı ama, sorularına cevap bulmuşlardı. Böylece; kıtalararası bir röportaj çıktı ortaya. Tam üç yıllık bir maceranın sonunda Petr, buruk bir mutluluk yaşadı. Şampiyonun eski fotoğraflarının görüntüleri yoktu ama, sorularına cevap almıştık...

Büyük şampiyonların röportajları da böyle oluyordu demek ki...

O, DÜNYANIN 1 NUMARASI!

Mustafa Dağıstanlı ile İstanbul Yeşilyurt'ta deniz kenarında Yeşilyurt Spor Kulübü tesislerinde görüştük. Şampiyon, yaşlı bir çınar gibi ayakta duruyordu. Dünyayı yenen dev, bir o kadar mütevazı ve alçak gönüllüydü. Her zaman gülen bir yüzü vardı. Petr'e selam söyledi, ilgisinden dolayı teşekkür etti. Şimdi sorularımıza ve cevaplarına geçebiliriz:

1. Dağıstanlı soyadınız Dağıstan Cumhuriyeti ile bağlıdır. Sizin atalarınız ne zaman, neden ve nasıl Türkiye'ye geldiler? Onlar hangi milletten idi? Dağıstan'da yaşadıkları belli bir köy, kasaba var mıdır?

Dedem, Çarlık Rusyasına karşı Şeyh Şamil'in yanında savaştı. Uzun yıllar süren savaşın son altı senesinde Şeyh Şamil'in en yakınında 650 kişiydiler ve büyük direnç gösterdiler. Çar ordusu, Şeyh Şamil ve müridlerini kuşattı, ablukaya aldı. Osmanlı Devleti onlara sahip çıktı, imdada yetişti: "Öldürmeyin, bize gönderin" dedi.

Dedem ve bir kısım arkadaşları Samsun'a gelip yerleştiler. Dedem Mustafa, 1871 yılında Şeyh Şamil'le birlikte hacca gitti. Şamil hacda vefat etti ve orada defnedildi. Dedem Mustafa, hakkını tamamlayıp Samsun'a döndü ve orada evlendi. Hanımı hamileydi. Bu esnada dedem Mustafa Yemen'e harbe gitti. Orada şehit oldu. Oğlunu hiç göremedi. Oğlu da onu...

ŞEHİT TORUNU

Ben şehit torunuyum. Dedem Yemen'de şehit düştükten sonra, babam dünyaya geliyor. Ben yedi yaşımıdayken babamı kaybettim. Çok av tutkusu varmış. Sürekli ava gidermiş. Bir kış günü avlanırken bir dağ keçisini vurmuş, hayvan

yaralanmış. Başka kurşunu da kalmayınca onu yakalamak isterken ikisi birden göle düşmüş. Buz gibi su, yerde kar var. Üstündeki elbiseleri sıkılmış, sonra tekrar giymiş, dağ keçisini de sırtına alıp, kilometrelerce köye yürümüş. Eve geldiğinde bitap bir halde yere düşmüş, ayak-kabıllarını bile çıkaramamış. Öyle altı gün yaşayabildi, sonra zatürreeden vefat etti. Ben yedi yaşında babasız kaldım.

Dedemin memleketini görmek için Dağıstan'a gittim. Dedemin köyünü buldum. Konoda köyü. Onların savaş yaptığı Şamil kale'de kaldım. Bana Hazar kıyısında da büyük bir ziyafet verdiler. Herkes oradaydı. Yemekte herkes içiyordu. Ben içmedim. Sovyet zamanıydı. İki ajan beni takip ediyordu.

Biz, Dağıstan'da yaşayan Avarlar'danız. Ben Avar Türkü'yüm.

2. Anne ve babanız ne iş yapıyorlardı? Onların adları nedir? Kaç kardesiniz? Siz ne zaman, nerede doğdunuz?

Aslında 1932 doğumluyum. Ama evlenmek için yaşıma büyüttüm, 1931 doğumlu oldum. 16 yaşında evlendim.

Annem, babam biz köyde yaşıyorduk. Annem ev hanımı, babam çiftçi idi. Annemin adı Hacer (kızlık soyadı Öztürk) Babamın adı Mehmet. Altı kardeşiz, dördü kız.

3. Güreşe kaç yaşında başladınız? İlk antrenörünüz kimdi?

Yedi yaşımdan itibaren köylerde karakucak güreşi yaptım. Daha sonra yağlı güreş de yaptım. Minder güreşine 1952'de Bahriye (Deniz) askeri olduğumda başladım. Antrenörüm Yaşar Doğu.

4. Milli güreşte hangi başarılarınız var? Mustafa Dağıstanlı'nın başarılı kariyeri şöyle:

1954 Dünya serbest, 1955 Akdeniz Oyunları

Grekoromen şampiyonu olarak Melbourne'e gelen Mustafa Dağıstanlı, Japon Minoru Iizuka'yı 3-0 sayıyla, ABD'li Allen'i 5 dakika 30 saniyede tuşla, Alman Alfred Kaemmerer'i 3-0 sayıyla, İranlı Muhammet Mehdi Yakubi'yi 2-1 sayıyla, Sovyet Mikhail Şakhov'u 3-0 sayıyla yenerek Olimpiyat şampiyonu oldu.

1957 ve 1959 Dünya şampiyonluklarından sonra 1960 Roma'da ikinci Olimpiyat altınını ve daha sonra aynı yıl Balkan şampiyonluğunu alan Dağıstanlı, Türk güreş tarihinde üst üste üç Dünya ve iki Olimpiyat şampiyonluğu kazanan ilk ve tek sporcu ünvanını kazandı.

Askerliği sırasında minder güreşine başladı. 1953 senesinde ilk olarak millî mayoyu giydi. milletlerarası ilk başarısını 1954 senesinde Tokyo'da yapılan Dünya Şampiyonasında elde etti.

Serbest stilde kilosunda Dünya Şampiyonu oldu. 1955 yılında Barcelona'da yapılan Akdeniz Oyunlarında grekoromen stilde birincilik kazandı. 1956 Olimpiyat Oyunları birincisi ve İstanbul'da yapılan müsabakalarda da Dünya Kupası birincisi oldu. 1957 yılında 62 kilo Dünya Şampiyonu oldu. 1960 senesinde Roma Olimpiyat Oyunlarında altın madalyayı ve Balkan Şampiyonluğunu kazandı. 1960 yılında olimpiyat altın madalyasını aldıktan sonra minderini öperek spora veda etti. Güreşi bıraktıktan sonra antrenörlük ve Güreş Federasyonu üyeliğinde bulundu. Mustafa Dağıstanlı kısa dönem içinde en fazla milletlerarası şampiyonluk kazanan, en teknik güreşçilerden biri olarak kabul edilir.

Güreş hayatı boyunca yurt içinde ve yurt dışında yaptığı toplam 393 karşılaşmadan 389'unu kazandı. Türkiye de yaptığı 320 güreşten 319'unu milletlerarası karşılaşmalarda yaptığı 73 güreşten 70'ini kazandı. Güreşlerde bir-kaç beraberliği vardır. Hiç yenilgi almayan Mustafa Dağıstanlı, güreştiği dönemde dünyanın en iyi güreşçilerinden biri olarak kabul edildi.

1954- Dünya Güreş Şampiyonası, Tokyo
Japonya 57 kg- Serbest Stil- Altın Madalya
1955- Akdeniz Oyunları, Barselona İspanya

57 kg- Grekoromen- Altın Madalya
1956- Olimpiyat Oyunları, Melbörn Avust-
ralya 57 kg-Serbest Stil- Altın Madalya
1957- Dünya Güreş Şampiyonası, İstanbul

Türkiye, 62 kg- Serbest Stil- Altın Madalya
1958- Güreş Dünya Kupası, Sofya Bulgaris-
tan, 62 Kg- Gümüş Madalya (Namağlup)
1959- Dünya Güreş Şampiyonası, Tahran
İran- 62 kg- Serbest Stil- Altın Madalya
1960- Balkan Oyunları, Burgaz Bulgaristan,
62 kg-Serbest Stil- Altın Madalya
1960- Olimpiyat Oyunları, Roma İtalya, 62

kg- Serbest Stil- Altın Madalya
**5. Olimpiyat şampiyonu Nasuh Akar ile
güreştiniz mi?**
OLimpiyat şampiyonu Nasuh Akar ile

1951'de 57 kiloda güreştim ve altı dakikada yendim. O zaman güreş 15 dakika idi.

Ayrıca, İsmail Ogan ile de güreştim. Antrenörümüz Yaşar Doğu bizi bir antrenmanda kapıştırdı. İsmail sık sık yağlı güreşlere kaçtığı için Yaşar Hoca ona kızılıyordu. İkimiz mindere çıktık. İsmail ben-den 10 kilo fazlaydı. Ben ona sürekli atak yaparak nefesini kestim ve yendim. Yaşar Doğu buna sevindi.

6. Sizin Olimpiyatta iki kere, dünyada üç kere şampiyon olduğunuzu biliyorum. Türkiye şampiyonasında kaç yılda güreştiniz, kaç kere birinci oldunuz? Hangi yıllarda?

1953'den itibaren girdiğim bütün Türkiye şampiyonalarında birinci oldum. Beni hiç yenen çıkmadı.

7. Klasik (geleneksel) güreş yarışmalarına katıldınız mı? Katıldıysanız, ne zaman ve nerede?

Ben güreşe köyde karakucak yaparak başladım. Yedi yaşımdan itibaren köylerde karakucak güreşi yaptım. Daha sonra yağlı güreş de yaptım. Yağlı ve Karakucak güreşleri; minder güreşinin ana ve babasıdır.

Yağlı güreşte kispet giyer, yağlanırlar. Karakucak güreş mindere daha yakındır. Karakucakta oyun yapmak daha kolaydır tabii. Yağlı güreşte eliniz kayar. Bilmeyen tutamaz. Hepimiz

zaman zaman yağlı güreş yaptık. Düğünlerde derneklerde. Yağlı güreş yapan minder güreşi zor yapar, hali kalmaz. Açık hava, kapalı salon farklıdır. Ben eğitirken, güreşçilerin çoğu yağlı güreşe kaçarlardı. Kızardık tabii ama onlar da ne yapsınlar yağlı güreşin ucunda para var tabii.

Askerde komutanımız Nuri Turan Albay'dı. O da sporcuydu ve gülle atardı. Askerlik yapan İsmail Ogan ve İsmail İlter askerden kaçarak yağlı güreşlere katılırdı. Bu yüzden Turan Albay onları İstanbul'dan Şemdinli'ye sürmüştü.

8. Güreşi neden bıraktınız?

1960'da olimpiyat şampiyonu oldum. Minderin ortasına geldim, dua

ettim, minderini öptüm ve güreşi bıraktım.

Yaşar Doğu güreşi bırakmamı istemiyordu: "Daha 15 sene şampiyon olursun" diyordu. Çocuklarım büyüdü, onların istikbalini dü-

şünmek zorundaydım. Daha sonra antrenörlük yaptım, ticaret yaptım.. Çocuklarımı okuttum evlendirdim.

9. Güreşirken hangi tekniği kullanmayı daha çok seviyordunuz?

Güreş teknikleri bir zincirin halkaları gibidir, birbirini takip eder, başladın mı arkasını getirirsin. Ayrım yapamam, hepsi bir zincirin halkaları gibi bütünün parçasıdır. Ben güreşirken rakibimin gözüne baktım mı, ne düşündüğünü ve ne yapmak istediğini anladım. Hep 'Rakiplerim benden korksın' diye düşündüm güreşirken. Hep karşımdakine bakıp 'Hadi bakalım kolaysa yen' diye gözlerimi diktim gözlerine.

Ben güreşirken kendime çok güvendim ama bu güven üstün yeteneklerim yüzünden değildi. Çok çalışıyorum diye düşünürdüm, o kadar çalışıyorum ki rakibim benden korkmalı. 1956 Olimpiyatları'ndan döndükten sonra yine hummalı bir çalışmaya girmiştım. İsmail Hakkı Güngör (Genel Müdür) dedi ki 'Niye kendini paralıyorsun, sen olimpiyatlardan yeni dönmedin mi hem de altın madalyayla?' Herkes dinlenmem gerektiğini söylüyordu ama ben 'Dünyada rakiplerim artık sadece beni yenmek için çalışıyor, ben daha çok çalışmazsam yenilirim' dedim. Mesele bu.

10. Horik Museyag ile kaç kere ve nasıl güreştiniz?

Horik Museyag ile kaç kere güreştigimi hatırlamıyorum. Ama her seferinde ben yendim.

11. Sizin zamanınızda kaç dakika güreşirdiniz?

Bizim zamanımızda güreş 15 dakika idi. Sonra 12 dakikaya düştü.

12. Japon Sasahara hakkında ne

dersiniz? Sizin zamanınızdaki en iyi güreşçilerden diye kimi söylersiniz?

Ben Sasahara'yı yendim. Japon Sasahara büyük bir güreşçiydi. İstanbul Emirgan'da Japonlar'la ortak kamp yaparken antrenmanda da Sasahara ile güreştik. Ben onu yendim. Sonra bana güreş ayakkabılarını hediye etti. Daha sonra güreşi bıraktı.

13. Sovyetler Birliğinin güreş takımı ile kaç kere karşılaştınız? Kiminle güreştiniz?

Sovyetler Birliği güreş takımları ile sık sık karşılaştık. Sovyet güreşçilerle yaptığım maçları hep ben kazandım. Sovyet güreşçiler beni hiç yenemedi..

14. Güreştiğiniz zaman kaç kilo düşüyordunuz?

57 kiloda güreşirken 4-5 kilo düşüyordum. Daha sonra 62 kiloya çıktım.

Bir keresinde kilo düşemeyince kan verdim. Melbourne 1956... O zaman kilo düşmemiz

gerekliydi. Yani tartıya çıkacağız, benim 57 kilo olmam gerekiyordu ama o zamanki kilom 62. Tabii, bir takım oyunu bu olimpiyatlar. Ben aslında 62'de de birinci olurum ama, amaç çok madalya götürmek. 62 kiloda Bayram Şit var. Yaşar Doğu, Bayram da altın alsın istiyor. Bana diyorlar ki 'Kilonu düş'. Saunaya gittik, kilo düşüyoruz. Düştüm düştüm, 500 gramım kaldı. Ama mümkün değil düşemiyordum.

Celal Atık dedi ki: '200 gramın kaldı, ağzına bir şey koymayacaksın sabaha kadar bir şeyin kalmaz.' Ben kendimi biliyorum mümkün değil olmaz bu hesap. 'Olmaz hocam ben biraz daha kalayım' dedim. Yaşar Doğu araya girdi 'Adam senin yaştın kadar güreşmiş sen daha mı iyi bileceksin' dedi bana.

Bu durumu gören bir Rus güreşçisi bir ara gelip bana yardımcı olmak istedi. Masaj yaptı. Bunu gören Yaşar Doğu öfkeyle; bizim dediğimizi yapmıyor masajdan kaçırıyorsun elin gavuruna ses çıkarmıyorsun diyerek çıkıştı.

Ertesi gün tartıya çıktım 200 gram fazlalığım devam ediyor. Doktorumuz Mahir Dermanver'e gittim ben bu işin yolunu buldum dedim. Nedir bu işin yolu diye sordu. Benden 200 gram kan

alacaksınız. Böylece kilo düşmüş olacağım dedim. Olmaz öyle şey dedi. Olur diyerek ısrar ettim. Sonunda benden 200 gram kan aldı. Benim çıktığım kantarın başında Alman Federasyonu yetkilileri vardı. Çıktım tamı tamamına kiloma düşmüşüm. Merak ettiler. kibrit çöpü koyarak kantarı denemek istediler. Ve bir oh çekerek kantardan indim. Nihayet kilomu vermiştim.

Aynı gün güreşlere çıktım rakiplerimi yine yine 1956 Melbourne Olimpiyatlarında şampiyon oldum.

Yaşar Doğu sevinçten beni kucağına aldı 'seni affettim' dedi. Ben, 'ne yapmışım ki hocam' diye sorunca, 'daha ne yapacaksınız elin gavuruna (Rus'a) masaj yaptırmıştın' dedi.

Sovyet takımından Alimbek, benim sauna-da kilo düşemediğimi görmüştü. Tartıya itiraz ettiler. Ama Alman görevli kabul etmedi. "Kilosu tam, fazlası yok" dedi. O zamanlar, müsabakalar boyunca her gün tartı vardı.

Maçlarda karşıma çıkan Finliyi, Doğu Alman'ı, İranlı'yı yendim. Rus'u altıma aldım, sarma kle taktım ve sonra da tepe üstü mindere çakararak tuşla yendim. Şampiyon oldum.

15. Nasıl antrenman yapıyordunuz?

Bizim antrenmanlarımız çok yoğun geçirdi. Hocalarımız çok disiplinliydi. Ayrıca bizim bütün güreşçiler ya Avrupa, ya Dünya ya da Olimpiyat şampiyonuydu. Antrenmanlarımız bile kırana geçerdi. Çalışmaktan çok keyif alırdık. Bütün sporcular kardeş gibiydik. Bütün hayatımız güreşti. Antrenmanlar bitsin istemezdik.

16. Antrenörleriniz hakkında, nasıl antrenman yaptırdıklarına dair bilgi verebilir misiniz?

Başantrenörümüz Yaşar Doğu ve diğer hocalarımız otoriterdi. Antrenmanlarımız çok ciddi geçerdi. Biz onları başımızda bir hoca gibi değil, baba gibi bilirdik. Çok saygı gösterirdik. Onlar da bizi evlatları gibi severdi.

17. Ünlü Yaşar Doğu hakkında sizden bilgi almak istiyorum. O güreşçi ve antrenör olarak nasıl birisi idi?

Yaşar Doğu Türk güreşinin her şeyiydi. Hem sporcu hem de antrenör olarak çok büyük bir şahsiyetti. Ahlak ve karakter âbidesiydi. O'nun bütün hayatı güreşti. Türk güreşi için bütün servetini harcardı. Güreş söz konusu olunca ailesini ve çocuklarını bile ihmal ederdi. Gerekirse bizi evinde yatırırdı, gerekirse harçlığımızı bile verirdi. Bizi, bütün güreşçileri, kendi çocukları gibi severdi. Biz de onu babamız olarak bilirdik, sever sayardık. Birçok güreşçiye iş-güç sahibi

yaptı. Devlet kadrolarına aldırdı. O, Türk güreşinin her şeyiydi. Yaşar Doğu, güreşin Atatürküdür.

İsveç'te Malmö'de şampiyonaya gitmiştik.

Yaşar Doğu orada kalp krizi geçirdi, 90 gün hastanede kaldı. Yaşar Doğu'ya bakan Antonson isimli uzun boylu iri yapılı yakışıklı bir doktor vardı. Çok güzel Türkçe konuşuyordu. 35 lisan biliyormuş. Hayret ettik. Dil öğrenmeye çok meraklıymış. Yaşar Doğu'nun tedavisini en iyi şekilde yaptılar. Rahmetli Doğu ile böyle bir hatıramız da oldu.

18. Siz milletvekiliymişsiniz? Ne zaman idi? Kaç yıl milletvekilliği yaptınız?

1973-1980 yıllarında iki dönem milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'de görev yaptım...

19. Aileniz hakkında anlatabilir misiniz? Kaç çocuğunuz var? Onlar hangi mesleği seçtiler? Güreşe başlayan var mı? Kaç torununuz var?

İlk hanımım kanserden vefat etti. İlk hanı-

mımdan 1 oğlan 4 kız olmak üzere 5, ikinci hanımımdan 2 oğlum oldu. Toplam 7 çocuğum ve 12 torunum var. Çocuklarımdan mali müşavirlik yapan, ticaret yapanlar var, hepsine üniversite okuttum.

20. Siz Dağıstanlısınız (ora kökenli). Türkiye güreş takımında sizin gibi başka ülkelerden kökenli pehlivanlar var mıydı?

Ataları Kafkasya'dan olanlar vardı ama azdı.

21. Olimpiyat şampiyonları Gazanfer Bilge, Hasuh Akar, Celal Atik, Bayram Sıt, Hasan Gemici, Ahmet Bilek, İsmail Ogan, İsmet Atlı, Hasan Güngör, Hamid Kaplan ve diğerleri hakkında ne dersiniz? Onlar şimdi hayattalar mı?

Saydığınız isimler, dünya güreşinin devleriydi. Hepsinin

kendine has oyunları vardı. Minderlerde fırtına gibi estiler. Hepsi efsane oldu.. Biz birbirimizle kardeş gibiydik. Artık bazıları aramızda yok... Gazanfer Bilge, Hasuh Akar, Celal Atik, İsmet Atlı, Hamid Kaplan gibi arkadaşlarımız vefat etti.

22. Şimdiki güreş ve güreşçiler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Güreşte çok kural kaide değişiyor. FİLA Başkanı Milan Ercegan bana "dünyanın en teknik güreşçisi" ödülünü verdi. Ona dedim ki, güreş kan kaybediyor. Kurallar sık sık değişiyor... Ayrıca güreşte bağlamaya karşıyım. Bağlama insan haklarına aykırı.

Şimdiki güreşçilerden Taha Akgül'ü çok beğeniyorum. Ağır siklet olmasına rağmen çok hareketli, sürekli oyun arıyor. İleride çok daha başarılı olacaktır.

23. Türkiye takımından Rusya kökenli Çeçen Ramazan İrbayhanov (Şahin) Olimpiyat Şampiyonu olmuştu, ne düşünüyorsunuz?

Evet şampiyon oldu. Ama arkasına getiremedi. Çabuk bıraktı.

24. Şimdi Dağıstan'da akrabalarınız var mıdır?

Dağıstan'da akrabalarım var. Ayrıca, Bursalı işadami dostum Devlet eski Bakanı Cavit Çağlar, Dağıstan'a ticari yatırım yapıyor, fabrika kuruyor.

25. Sizin hakkınızda kitap çıktı mı?

Benim hakkımda bazı kitaplar çıktı. Şimdi kendi kitabımı kendim hazırlıyorum. Hayatımı, hatıralarımı, fikirlerimi anlatan bir kitap olacak.

Saha Yakut ülkesindeki kardeşlerimize ve Petr'e çok selam ediyorum. Onlara başarılar diliyorum. Gönülüm onlarla beraber...

ALİ AĞA AĞASINI BULDU

Özcan
BAŞGÖL

Aliağada bu yıl 13'sü düzenlenen Geleneksel Helvacı Yağlı Pehlivan Güreşleri, kıran kırana mücadelelere sahne oldu. 400'ü aşkın pehlivanın kol bağladığı yağlı güreş şölenini binlerce güreş sever ilgiyle izledi. Davulundan zurnasına, peşrevinden cazgırına, okunan manilerinden pehlivanların kıran kırana mücadelesine kadar Ata sporu yağlı

güreşin her türlü güzelliği Aliağa'da yaşatıldı.

İZMİRLİ AĞALAR, HEMSEHRLERİNİ YALNIZ BIRAKMADI.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen yüzlerce Pehlivan'ın er meydanına çıkarak kıyasıya mücadele verdiği yağlı güreşleri Aliağa Belediye Başkanı Serkan Acar ile birlikte Aliağa Belediye Başkan

Yardımcısı Mehmedali Özkurt, Aliağa Belediye Meclis Üyeleri, Tarihi Kırkpınar Altın Kemerli Başpehlivanı Hüseyin Çokal ve Erdem Özyiğit, Kırkpınar Kült. Tnt.ve Yşt. Dereneği Yön.Krl.Üyesi, Çardak Güreşleri Kurucu Ağası ; Dikili'li İşadamı Ramazan Güven, Seferihisar Güreşleri Kurucu Ağası; Seferihisar'lı İşadamı Türker Çınar, Destan-ı Kırkpınar Dergimiz Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Özcan Başgöl, İzmir Gıda Tarım Ve Hayvancılık İl Müdür Yardımcısı Selami Turan, İzmir Büyükşehir Meclis Üyesi İrfan Aras, takip etti.

NEFES KESEN GÜREŞLER GÜN BOYU SÜRDÜ

Güreş severlerin hasretini sona erdiren 'Helvacı Yağlı Güreşleri' öncesinde Helvacı Mimar Sinan Camii İmam Hatibi Nurettin Tosun tarafından Kuran'ı Kerim okundu. Saygı duruşu ve hep bir ağızdan okunan İstiklal Marşı'nın ardından Helvacı Spor Kulübü Halk Oyunları Ekibi gösterileriyle başlayan 'Helvacı Yağlı Güreşleri' hava kararınca kadar sürdü.

13 BOYDA PEHLİVANLAR KIYASIYA MÜCADELE ETTİ

Türkiye'nin en genç cazgırı Şerif Ali Esen ve Sebahattin Erdoğan (Balıkçı sebo) sunumu eşliğinde gerçekleştirilen yağlı güreşler; Minik 1, Minik 2, Teşvik 1, Teşvik 2, Tozkopran, Ayak,

Deste Küçük, deste Büyük, Küçük Orta Küçük, Küçük Orta Büyük, Büyük Orta, Baş Altı ve Baş boylarında yapıldı.

ABDÜRRAHİM AYDEMİR, GÜREŞ AĞASI OLDU

Muammer Erçelik'in Meydan Başhakemliğinde yapılan güreşlerde dev organizasyonda ata sporuna özgü gelenekler de unutulmadı. Tüm katılımcılara pilav, ayran ve ırmık helvası ikram edilirken, ağası bulunmayan Helvacı'da güreş ağalığı seçimi de yapıldı. Tören alanına getirilen koç, güreş

ağasını belirlemek için açık artırmaya çıkarıldı. Artırmaya katılan Abdürrahim Aydemir, Abdullah Erikçi ve İrfan Aras, Aliğa Belediye Başkanı Serkan Acar'ın 2 Bin TL olarak açılış fiyatını belirlediği koçu almak için kıyasıya yarıştı. Güreş ağalığı için açık artırmaya çıkarılan koça 10 bin lira veren MHP Ali Ağa İlçe Bşk. Abdürrahim Aydemir, güreş ağası oldu. Belediye başkanı Serkan Acar belediye meclis üyeleri , Çardak Ağası Ramazan Güven ve Seferihisar Ağası Türker Çınar'la birlikte seyirciyi selamlayıp şeref turu attılar,

PEHLIVANLAR AYAKTA ALKIŞLANDI

Helvacı Yağlı Güreşleri'nde kolbağlayan 32 Başpehlivan, kura çekiminin ardından dev Türk bayrağı açarak er meydanını turladı. Er meydanında tek yürek olan pehlivanlar katılımcılar tarafından uzun süre ayakta alkışlandı.

BASPEHLİVAN MEHMET YEŞİL YEŞİL OLDU

Başpehlivanlık final müsabakasında zorlu rakiplerini birer birer mağlup eden Mehmet Yeşil Yeşil ile Serhat Gökmen karşı karşıya geldi. Ankara Büyükşehir Belediyesi adına güreşen Antalyalı ünlü Pehlivan Mehmet Yeşil Yeşil, finalde Manavgat Belediyesi adına güreşen ve er meydanlarının 'Örümcek Adamı' olarak tanınan Serhat Gökmen'in sırtını yerine getirmeyi başardı. 13. Helvacı Yağlı Güreşleri'nin başpehlivanı olan Mehmet Yeşil Yeşil, birincilik kupasını ve madalyasını Aliğa Belediye Başkanı Serkan Acar'ın elinden aldı. Bu arada Türk kültürünün bir parçası olan yağlı güreşlerin yaşatılmasına ve geleceğe taşınmasına destek veren Aliğa Belediye Başkanı Serkan Acar'a Helvacı Spor Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Doğru

tarafından bir teşekkür plaketi takdim edildi.

13. HELVACI GÜREŞLERİNDE BOYLARINDA BİRİNCİLER

Minik 1 - Baran Ergin
Minik 2 - Ahmet Osman Keser
Teşvik 1 - Süleyman Coşkun
Teşvik 2 - Yağız Akdemir
Tozkopran Sinan Yıldız
Ayak - Emre Ayyıldız
Deste Küçük - Selçuk Kılıçaslan
Deste Büyük - Enes Akşehirligöğlü
Küçük Orta Küçük - Erhan Yılmaz
Küçük Orta Büyük - Yiğit Yılmaz
Büyük Orta - Ertuğrul Dağdeviren
Başaltı - Şahin Binici
BAŞ - Mehmet Yeşil Yeşil- Serhat Gökmen-İsmail Koç-Sinan Kaya

**KIRKPINAR
KÜLTÜRÜNÜ
TANITMA
VE YAŞATMA
DERNEĞİ**

Adına İmtiyaz Sahibi

ALPER YAZOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ÖZCAN BAŞGÜL

Genel Sekreter
MÜBECCET GÜZEY

Genel Yayın Danışmanı
SİNAN BERATLIGİL

Katkıda Bulunanlar
**RAMAZAN GÜVEN
SEYFETTİN SELİM
SEMAHAT UZGÖR
BEYAZIT SANSI
MUHSİN DURUCAN
PROF.DR. İBRAHİM ÖZTEK
ÖMER ALTAY
ŞEREF GÖKDEMİR
AHMET ACAR
İSMAİL YILMAZ**

Reklam Koordinatörü
GÜLŞAH AŞÇIOĞLU

**MAYIS 2016
SAYI 35 YIL: 3**

**Yayın Türü:
YEREL SÜRELİ YAYIN**

Baskı: Ege Reklam ve Basım
Sanatları San. Tic. Ltd. Şti.
Esatpaşa Mah.
Ziyapaşa Cad. No: 4
Ataşehir - İSTANBUL
Tel: 0216 470 44 70
Fax : 0216 472 84 05
www.egebasim.com.tr
Sertifika No: 12468

Adres: Türkocağı Cad.
No: 19 Kaleiçi - EDİRNE
Tel: 0284 212 63 82
e-posta:
kirkpinardernegi@gmail.com
www.kirkpinardernegi.org

*Destan-ı Kırkpınar
Basın Meslek İlkelerine
uymaya söz vermiştir. Tüm
reklamların sorumluluğu
firmalara, makaledeki
görüş ve düşünceler ise
yazarlara aittir. Yazarlara
ücret ödenmez.*

Beyazıt SANSI
Kırkpınar Marşı Yazarı

KIRKPINAR VE EDİRNE SEVDALISI AĞA ALPER YAZOĞLU

"KIRKPINAR;
YÜCE TÜRK ULUSU'NUN ORTA ASYA'DAN GELEREK
ANADOLU VE RUMELİ'Yİ VATAN EDİNİŞİNİN SOYLU BİR
DESTANIDIR."

Yukarıda okuduğumuz bu özdeyiş, Kırkpınar sevdalı-
sı Kırkpınar'ın altın kemerli efsane ağalarından Sn.Alper
YAZOĞLU'na aittir.

Yağlı Güreş,bütün dünyanın da kabul ettiği gibi;
Türklerin ata sporudur.

Yüzyıllardan beri
yapıla gelen bu spor,
günümüzde de sürdü-
rülüyor.

Ancak günümüz-
de yaşanan ekonomik
sıkıntılar, ata sporu-
muzun organizasyon-
larında da ne yazık ki
kendini gösteriyor.

Bu zor şartlara
rağmen; Ata sporu-
muz güreşe gönül
vermiş fedakar insan-
larımız da vardır.

Yağlı Güreşe sevdalanmış bu fedakar insanlar, çalışıp
didinerek alın teriyle kazandıklarından bir miktarını,
güreş meydanlarında ağa olmak için ortaya koyarlar.

Bilindiği gibi Yağlı Güreşte ağalık müessesesi, vazge-
çilmez öğelerden bir tanesidir.

Ağanın olmadığı bir yağlı güreş organizasyonunu
yapmak mümkün değildir.

Geleneklerimiz buna müsaade etmez.

Bu nedenle Yağlı Güreşte ağalık için açılan ihaleye
katılan insanlarımız ,hiç tartışmasız ata sporumuz Yağlı
Güreşin saygıyla anılacak fedakar şahsiyetleridir.

Bu nedenle Ben; İster yöresel güreşlerde, isterse
Tarihi Kırkpınar'da olsun ,ağalık yapan Türk Milletinin bu

asil insanlarına daima saygı duymuşumdur.

Bu insanlardan birisi de hiç tartışmasız Sn. Alper
YAZOĞLU'dur.

Alper YAZOĞLU 1948-Bayburt doğumludur.

Erzurum Atatürk
Üniversitesinde İngiliz
Filolojisi Bölümünde
okumuş ve mezun
olmuştur.

Alper YAZOĞLU
serbest ticaret ile uğ-
raşmakta, iş merkezi de
İstanbul'dadır.

Alper YAZOĞLU
1991-92-93 yıllarında Ta-
rihi Kırkpınar'da üst üste
3 yıl Ağa seçilmiştir.

Bu başarısından
ötürü Sn.Alper YAZOĞ-
LU Ağalık Altın Kemerini

hak etmiş ve Tarihi Sarayıç'i'nde heykeli dikilmiştir.

Sn.Alper YAZOĞLU bu yıllardan sonra Kırkpınar'dan
hiç kopmamış ve Edirne'den de ayrılmamıştır.

Sn.Alper YAZOĞLU kendi adını taşıyan bir okulu
da yaptırmış ve çok sevdiği Edirne Halkına armağan
etmiştir.

Alper Ağa 2001 yılında kurulan "Kırkpınar Kültürünü
Tanıtma ve Yaşatma Derneği" nin başkanlığını da büyük
bir sevgi ve fedakarlıkla sürdürmektedir.

Bu yazı vesilesiyle;Yağlı Güreşe ve Kırkpınar'a gönül
vermiş Edirne'yi de kendi öz yurdu gibi seven çok
değerli insan Sn. Alper YAZOĞLU'na Edirne'den gönül
dolu sevgi ve saygılarımızı iletiyoruz.

Altınova Hersek Yağlı Güreşleri Yapıldı

Bülent ERDOĞAN

blterdogan@gmail.com

Körfez Köprüsü'nün açılışı; aynı günde yapılan ve kıran kırana geçen Hersek Yağlı Güreşlerinin yaşattığı heyecan ve coşkusuyla taclandı.

Körfez köprüsünün açılışından sonra yapılan Hersek Yağlı güreşleri çok heyecanlı ve çekişmeli geçti. Orta boylarda ve Baş

pehlivanlık final güreşlerinde güreşçiler kıran kırana güreştiler diyebiliriz.

Baş Pehlivanlık yarı finalini Faruk Akkoyun-Orhan Okulu

- Hasan Cengiz-İsmail Balaban yaptılar.

Baş finalini ise Orhan Okulu-İsmail Balaban yapmasını beklenirken, baş finalini Faruk

Akkoyun - Hasan Cengiz yaptılar. Baş finali gece saatlerine kadar sürdü. Hersek güreşleri Baş Pehlivanlığını büyük bir mücadeleden sonra Faruk Akkoyun kazandı.

2017 Hersek Yağlı güreşleri ağılık ihalesini eski ağa olan Hasan Zafer kazandı.

Başaltı güreşlerinde Rifat Poyraz-Yüksel Serinkan-Gökhan Öz-ErcanGündoğan yaptı. Finali Rifat Poyraz-Durmuş Altın yaptılar. Başaltı birinciliğini Rifat Poyraz kazandı.

Büyük Orta güreşleri yarı finalini Burak Kaya-Bayram Arslantaş-Gökhan Öz-Özkan Yılmaz yaptılar. Finale Burak Kaya-Gökhan Öz kaldılar. Büyük Orta boyunda birinciliği Altınova güreşçisi ve Altınova güreş kulübünün hocası olan Burak Kaya kazandı.

Yağlı güreş sezonu Körfez köprüsünün açılışı ve Altınova Hersek güreşleriyle başlamış oldu.

2016 sezon yağlı güreşlerinin sağlıklı ve şanslı geçmesini temenni ederiz.

Kumluca Güreşleri'nde Başpehlivan Orhan Okulu

Akdeniz Bölgesi'nin yağlı güreş sezon açılışını Kumluca Yaptı. Açılışı Kumluca Belediye Başkanı Hüsamettin Çetinkaya ekibiyle yaptı.

Akdeniz bölgesinin yağlı güreş sezon açılışını Kumluca yaptı 1300 adetden fazla pehlivanın katıldığı

Kumluca güreşlerinde orta boylar çok kalabalık olduğu için pehlivanlara numara verilerek 2 seferde salınma yapıldı. Kumluca güreşleri Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen 40 kişinin üzerinde yağlı güreş hakemleri tarafından idare ediliyor.

Kumluca güreşleri açılışına Kumluca Belediye Başkanı Hüsamettin Çetinkaya ekibiyle gelerek açılışı yaptı.

Türkiyede yalnız Kumlucada uygulanan 10 ağa sistemi yapılıyor. 200.000 TL ağalık bedelini

Bülent ERDOĞAN
blterdogan@gmail.com

10 ağa eşit bölüşerek ödediler. Böylelikle Kumluca ağalığı bedeli eşit şekilde ödedi. Bu seneki yapılan ağalık ihalesini

Ünlü Mütahit Metin Özkan 250.000 bedelle aldı.

**Kumluca güreşlerinde
64 Baş pehlivan kol bağladı.**

Orhan Okulu-Recep Kara Osman Aynur-Şaban Yılkaz baş yarı finaline çıktılar. Recep Karayı finalde yenen Orhan Okulu Kumluca baş pehlivanlığını aldı. Böylelikle iki sene üst üste Kumluca baş pehlivanlığını almış oldu.

Başaltı Kürsü

- 1- Hakkı Aygün
- 2- Şahin Bilici
- 3- Mustafa Okulu
- 3- Durmuş Altın

Büyük Orta Kürsü

- 1- Kürşat Ş. Korkmaz
- 2- Cemali Küçükçüçlü
- 3- Süleyman Başar
- 3- Semih Turgut

Kumluca Güreşleriyle başlayan Akdeniz yağlı güreş sezonu sağlıklı ve şanslı geçmesini temenni ediyoruz.

**Balkanlarda, Anadolu'da,
bütün Türk dünyasında...**

AŞIK OYUNU

Aşık, koyun ve inek gibi hayvanların ön ayak bileklerinden çıkan dikdörtgen seklindeki kemiklere verilen addır. Aşıkla oynanan oyunlara da "aşık oyunu" denilmektedir.

Aşık oyunu, koyunların dizinde bulunan dört yüzlü kemikle oynanan bir oyun. Tarihi bir Türk oyunudur. Kadim çağlardan günümüze gelene kadar Türkistan ve Türkiye başta olmak üzere Türklerin yayıldığı tüm coğrafi bölgelerde bu oyuna rastlamak mümkündür. Aşık oyunu günümüzde de Türk köy, kasaba ve hattâ şehirlerinde oynanmaktadır.

Ahmet TÜZÜN
ayarhan@gmail.com
Avrasya Kültür Spor
Birliği Başkanı

Türk tarihinin en eski dönemlerinden bugüne ulaşan birçok oyundan biri olan "aşık oyunu", bugün hâlâ Orta Asya'nın çeşitli bölgelerinde benzer adlarla oynanmaya devam eden, Türkiye gibi bazı ülkelerde de değişik şekillere bürünen millî bir oyundur. Bu oyun, ismini koyun, kuzu ve keçilerin arka bacaklarındaki diz eklemine bulunan aşık kemiğinden almaktadır. Dört köşesi bulunan aşık kemiği, oldukça dayanıklıdır ve eski zamanlarda insanlar tarafından oyun aracı olarak kullanılmıştır. Bu oyun bugün hâlâ en eski şekliyle Kırgızistan ve Kazakistan gibi Türk cumhuriyetlerinde

oynanmaktadır. Bununla birlikte, Anadolu'daki misket, bilye, gülle gibi adlarla anılan bazı oyunlara ilham kaynağı olduğu düşünülmektedir.

Aşık oyunları, kemiğin yüzleri dikkate alınarak, oynama şekillerine göre, taş sayısına göre veya en basit usullerde olmak üzere çeşitlidir. Bütün oyunlarda aşık kemikleri, oyunu oynayacak kişinin sermayesidir ve oyunun sonunda kemiği kaybetme veya yeni kemikler kazanma ihtimali vardır. Bu oyunlardan bir tanesinde, oyunu oynayacak kişiler, birer veya oyunun türüne göre birden fazla aşık kemiğini hizalı biçimde yatay olarak dizerler. Sonra dizilen kemikleri

vurmak için kullanacakları kemikleri en uzağa fırlatarak sıralama yaparlar. Birinci gelen ilk atar, sonuncu gelen ise kaleyi belirler. Kale, dizilen kemiklerin sol veya sağ başından biri olabilir. Sonra kemiklere yaklaşık beş metre uzaktan bir çizgi çizilir ve o çizgiden sırayla yerdeki kemiklere atış yapılmaya başlanır. Kaleyi vuran bütün kemikleri alır, kaleye ne kadar yakın vurulursa o kadar kemik alınır.

OYUN EN AZ İKİ KİŞİ İLE OYNANIR.

Aşıkları kibrit kutusuna benzetirsek, tüm yüzeylerin ÇİK, TÖK, ÖPEN, ALŞI olarak adı vardır. İlk atışı yapacak oyuncu

ve oyun sırası yazı tura gibi bu isimlere göre belirlenir. Toprak üstüne çizilen bir daire ve daire çapına, atış mesafesine paralel olarak oyuncular sırası ile aşık kemiklerini dizer. Kura ile oyuna başlayan oyuncu, yaklaşık üç dört metre mesafeye dikilir. Koç bacağından elde edilen, ağır olsun diye ve içi delinerek kurşun dökülen 'ŞAK' adı verilen aşıkla daire içine dizilen aşıkları hedef alarak atar. Aşıklardan biri veya bir kaç çizgi dışına çıkarılmaya çalışılır. Çizgiden dışarı çıkan aşık oyuncunun olur. Atış ıskalayınca kadar devam eder. Sırası gelen oyuna başlar. Aşıklar bitkilerden elde edilen kök boyalarla boyanarak süslenir.

OYNANIŞI

Aşık kemiğinin yüzleri cuk (ya da çik), tok, allı ve kazak olarak adlandırılır. Aşık oyunlarından birisi zıdalı'dır. kemikleri her oyuncudan eşit sayıda, yerde zıda adı verilen bir dairenin ortasına tek sıra halinde dizilir (allı ya da kazak olarak adlandırılan yüzeyleri yere gelecek şekilde dik olarak) Daha sonra oyuncular ellerinde bulunan ve genellikle daha iri ve/veya içi kurşunla doldurulmuş enek adı verilen aşıklarını daire içinde bulunan diğer aşıklara vurarak daire dışına çıkarmaya çalışırlar. Dışarı çıkan aşık atışı yapan oyuncunun olur. Dışarı çıkaramama ya da ıskա geçme durumlarında oyun sırası diğer oyuncuya geçer. İlk atış daire dışından oyuncuların belirlediği bir mesafeden yapılır. Daha sonraki vuruşlarda sırası gelen oyuncu daire kenarından atış yapar. Eğer daire kenarından yaptığı atışla daire içindeki aşıklardan bir veya daha fazlasını daire dışına çıkarırsa oyuncu atış sonrası enegin kaldığı yerden oyuna devam eder. Enek genellikle daire içinde diğer aşıklara yakın konumda kaldığından oyuncu sonraki atışlarda daha avantajlıdır.

Bu oyunun "Çizgili Aşık, Aşık Gala, Sultan, İkikik, Hülluöğlü, Mereli, Ütmeli, Attırmaç, Kat-

AVRASYA
KÜLTÜR VE SPOR İŞ BİRLİĞİ
EURASIA CULTURE AND SPORT UNION
Евразийский Союз Культуры и Спорта

malı, Paralı, Çakma" gibi değişik ad ve oynanış biçimleriyle karşılaşmaktayız.

HÂTIRALAR...

Bir aşık sevdalısı Ersin Aybar, hâtıralarını şöyle anlatıyor: "Rahmetli babam anlatırdı: 1922 de Manastır'dan Selânik üzerinden İzmir'e göç etmişler.

Annem ise, altı aylıkken ana kucağında Anadolu'ya hicret edenlerden. Annemin büyük amcalarından Miralay Hilmi Bey, 18 Mart Çanakale Deniz Zaferinde Fransız Baevaeut zırhlısını batıran kahraman Mecidiye Tabyası'nın komutanı Yüzbaşı Hilmi Beydir. Yani, " Seyit Çavuş'un da

komutanı..."

Babamların köyünde kimse Türkçenin dışında tek kelime başka dil konuşmamış. Köylerinin adı Kınalı Manastır'ın 15 km. güneyinde, Yunanistan sınırında bir köy. Komşu köylerin adları da ilginç; Germiyan- Mesçitli vs.. Malazgirt'ten sonra 1100 lerde Burdur yöresine gelip yerleşen "Tirkemiş'te 200 çadır kuran", Oğuzlar'ın Aziziye Kınalı boyundan olan aşiretin 1500'lü yılların başında Makedonya'ya iskânları sonucu kurulan köydür Kınalı Köyü.

"Burdur müzesi resmi sitesinde Kınalı yörükleri hakkında verilen bilgide, tarih ve kayıt numaraları, ilgili defter numaraları ve adlarıyla bilgiler verilmektedir. Topkapı Sarayı evkâf defterlerinde bu kayıtlar mevcuttur-kayıt yılı 1527-

Kınalı aşireti, Burdur dışında Karaman civarında da yerleşen bir aşirettir. Babam, işte bu Kınalı Köyünde Makedonya'da ağabeylerinin "aşık" oynadıklarını ballandırarak anlatırdı. Amcalarım yaşça babamdan epey büyük oldukları için aşık oyununu bütün detayları ile anlatırlardı.

Balkanlar'daki Türk varlığının Orta Asya'daki kökenleri ile aynı folklorik değerleri paylaştığına dair çok güzel bir örnek. "

ASYA'DAN ANADOLU'YA AŞIK OYUNU

Türkler'in bütün Türk coğrafyasında asırlar boyu oynadıkları ve Anadolu'ya getirdikleri aşık oyunu, tüm Türkistan'da ve Anadolu'da halen varlığını sürdürmektedir.

Anadolu'nun birçok yerinde iletişim araçlarının yaygın olmadığı zamanlarda köylerde insanlar iş zamanlarının dışında birtakım etkinlikler düzenlerdi. Köy merkezinde ve ayrıca düğün vs. gibi sosyal etkinliklerde bir araya gelenler, konuşma fırsatı ve oyun oynama imkanı bulur. Bu oyunların içinde "aşık" oyununun ayrı bir önemi vardır. "Aşık atmak" ifadesi oyunla birlikte dilimize girmiş ve bütün Türk dünyasında çok yaygınlaşmıştır. Aşık bir çeşit kemiktir. Aşığın

bulunması zordur. Çünkü canlı bir hayvanın kesilmesi ya da ölmesi gerekmektedir. Küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar ailelerin geçim kaynağı olduğu için mecbur kalınmadıkça kolay kolay kesilmez. Aşık oyununda kazanan kişinin itibarı artar. Ayrıca aşık oyununun yanında çocuklar çalma topu da oynar.

Aşık; küçükbaş ya da büyükbaş hayvanın arka ayaklarının eklem yerlerinden elde edilir. Aşıkların iri olanları seçilerek, ağırlaştırmak için orta yerine kurşun dökülür. Aşıklar, çeşitli kök boyalarıyla boyanır. Oyunculardan her biri birer aşığı sıraya dizer. (Günümüzde çocukların biliyelerle oynadıkları oyuna benzer) Belli bir uzaklıkta çizilen çizgiden sırasıyla herkes dizilen aşıklara elindeki kurşun dökülmüş aşıkları atarak vurmaya çalışır. Bunun yanında yerdeki aşıkları vurmak için lök de kullanılır. Vurulan aşığın kazanılması için, dizilen yerden üç ayak gitmesi esastır. Bu şekilde oyun devam eder. Aşık kemiğiyle oynanan farklı oyunlar da mevcuttur.

Oyunları genellikle gençler oynar. Oyuna başlarken aşık atan şu sözü söyler: "Aş sakkaları tepen tokuş değmeleri benim." Bunu söylemenin sebebi; taş, çöpe, ayağa değdiği zaman, karşı taraf aşığı almak için herhangi bir hak iddia etmesidir. Oyunlar

en az iki kişi ile oynanır. Aşıklar kumaş boyası ile renklendirildiği gibi, kaynar suya bırakılıp epey bekletilerek krem renginde de elde edilir. Bu yapmanın bir faydası daha vardır ki; aşığı sağlamlaştırır. Bu sağlam aşıklara "kursu aşık" denir. Boyalı aşık diğerlerine nazaran iki üç misli daha kıymetlidir. Sakka aşığın çukur kısmına, istenilen şeklin gelmesi için kurşun dökülür. Ayrıca aşık, bazı yerlerinden delinir ve buralara da kurşun dökülür. Kurşun yerine mum ve karasakız yapıştırıldığı da olur. Sakkanın iyi konması için alçı ve tohan kısmı aşındırılır. Fakat, fazla aşındırılmış aşıkları rakip oyuncular, oyuna katmayabilir. Sakkanın iyi konması için etrafına tel sarıldığı da olur. Aşıklar, 15-20 yıl önce sedef düğme, yumurta (dört aşık karşılığı) ve para karşılığı bir başkasına verilir. Sakkalar özelliğine göre 3-5, hatta 10 aşık değerindedir.

Sağ baştan sola doğru şahıslar bir sofra tahtasının üzerine aşıkları atar. İki sakka, cikler birbirine yapışık olarak tutulur. Birinci şahıs, yanındakinden başlamak suretiyle sıra ile herkesle tek tek oynar. Atmadan evvel rakibi, mesela; "Denem üçer" der. Bu söz; "elimde sakladığım

aşıklardan tanesi başına üç ceviz" manasına gelir. Aşığı atan "artırma yok" derse, artırılmaz. Oyunda kazanma veya kaybetme durumu şu şekildedir: Tohan + alçı, bök + cik + tohan "Kırık" demektir. yani, atan kaybeder. Bök + tohan, cik + alçı, tohan + tohan, alçı + alçı "Sağ" demektir. Yani, atan kazanır. Cik + bök "Boş" demektir. Aşıklar böyle gelirse şahıslar atma hakkını kaybeder, yanındakine verir. Atan kişi; "Kon aşık!" der, göğsüne sertçe vurduktan sonra atar.

Aşık oyunları ile ilgili bazı kelimeler:
Sakka: Koç ve teke aşığı (Sivas'ta "Eneke" denir.)

Humar: Sakkanın başka ismi
Kurs: Kaynamakta olan suya bırakılarak sağlamlaştırılan aşık

Mimik: Aşığın yere bozuk olarak düşmesi.
Bu durumda oyuncu aşığını şökür, o şekilde ilk

gibi hayvanlarının arka ayaklarının diz kısmından çıkarılan ve dört yüzü değişik şekiller gösteren aşık kemiği ile oynanan bir oyundur. Koyun aşığı küçük olduğu ve yere düştüğü zaman her yüzü üzerinde durabildiği için, çok eski zamanlardan beri Anadolu, İç Asya Kavimleri, sonraları da Yunan ve Roma halkı tarafından zar yerine kullanılmıştır. Anadolu'daki aşık oyunları iki çeşittir:

1. Aşıkların yere atılması ve yerde belli durumlarda oturmalarına göre atanın veya karşıdaki oyuncunun kazanması;

2. Aşıkların, bir yere dizilerek eldeki daha iri ve çok defa içine kurşun veya mum akıtılarak daha ağırlaştırılmış bir aşıkla devrilmesi veya belli bir çizgiden çıkartılması. Aşığın dört yüzü ayrı değerler taşır: daha enli yüzlerden çukur

olan taraf 'aç' (cik, çuk), bunun karşı tarafı 'tok' (tök), dar ve düzce olan diğer iki yüzünden kenarı hafifçe kalkık, ortası çukurca olan yüzü 'bey' (say, kazak, kallek), buna karşı olan tarafı da 'kit' (tokan, dalak) adlarını alır. Yüzyıllardır oynanarak günümüze gelen bu oyun Anadolu'da halen sevilecek oynanan bir çocuk

yerine kor.

Sökümek: Aşığı alçı veya tohan olarak kondukmaya çalışmak

Çulgur: Oyuncuların aşık kaptırmamak veya dışarıdan gelen birinin aşık almak için söylediği söz. Bu, şu şekilde olur: Aşık oynamakta olan çocukları gören birisi, onların oyunun heyecanına kapılmalarını fırsat bilip sessiz ve hızlı olarak yanlarına gider, "Çulgur" derse; yerdeki bütün aşıkları alır. Bu bir kâide olduğu için oyuncular itiraz etmez. Şayet oyuncuların birisi görür ve ondan evvel "Çulgur" derse: bütün aşıkları kurtarmış olur.

Çık (Çık oyununda): Dâire dışı düşen aşık.
Öncü : İlk atışı yapan oyuncu

DEDE KORKUT İÇİNDE YER ALAN TARİHİ OYUNLARDAN: AŞIK OYUNU

Muharrem Ergin'in, Dede Korkut Kitabında aşık oyunu:

"Dirse Han Oğlu Boğaç Han Destanı'nda "Meğer sultanım, Dirse Han'ın oğlancığ üç de kabile çocuğu meydanda aşık oynuyorlardı" cümlesinde adı geçen aşık oyunu koyun, keçi

oyunudur. Aşık kemiği de gelişen hayatla birlikte para ile satılan bir oyuncak durumuna gelmiştir."

MANAS DESTANI'NDA AŞIK OYUNU:

"Çinlilerin, Kalmukların, Tırgotların arasında gözcü gönderip onların sırrını öğrenmeyi, orduyu nasıl kurmak gerektiğini, saklanmayı, avul içine bekçi koyup düşmana karşı silah yapmayı, silahları gizleyip saklamayı, Manas'a akıllı Akbalta öğretti.

Bir defasında Manas, canı sıkıldığı için yatıyordu; atların doğum zamanı gelmişti. Manas atlara bir bakayım diye Aymaınboz atına binerek dağ yolunu tuttu. Dev gibi muhteşem Aymaınboz, daha sekizinci yaşında olmasına rağmen Manas bindiğinde dimdik duruyordu. Dağda, taşkınlık etmekte olan çobanlara gidip doğurmamış kısağı kesti. Azemil suyunun kenarına, dokuz yolun kavşağına karargâh kurup can sıkıntılarını gidermek istedi.

Manas, karargahta AŞIK oynuyordu; o sırada kalabalık bir kervan geldi. Kervanın mahiyetinde Çinli, Kalmuk, Tırgot ve Sart vardı. Kervanbaşı olan Çinli ile Kalmuk, Sart ile Tırgot Manas'ı hiç

umursamadan karargâha girdiler. "Hey, çek deveni" dediler kenarda duranlar, bağırarak. Eğlenmekte olanlar da bağıldılar.

Altı Çin muhafızı, boynuna ipek sarılı, altın takılı devesini yedeğe almışlardı. Hanın devesini sadece Kalmuk ve Çinliler değil herkes biliyordu. Onun olduğu yerde kimse ona çıt diyemezdi. Han'ın adamı ile Han'ın devesine karşı gelenler ölümle cezalandırılırdı. Arada Han'ın adamları yoktu, onlar develerinin dizginini tutup, söz dinlemeden Çince birşeyler söyleyerek karargâhı geçtiler.

Bu esnada arslan Manas elindeki aşıkla bir kenardaki aşığa vurdu. Aşık sıçrayıp uçarak, önündeki devenin ayağına ok gibi isabet etti, deve olduğu yerde düştü. İkinci aşık öndeki eşiğin ayağına saplandı ve o da yıkıldı. "Hanın devesini yıktı. Bu Kırgızı yakalayın." Diye bağırdı kervanbaşı. Altı kişi Manas'a yapıştı. Onlara Manas'ın yiğitleri engel oldular. İki taraf dövüşmeye başladı. Er Manas, Çinlilerin küstah kervanbaşını altın kemerinden tutarak kaldırıp yere attı; göğsüne basarak başını kopardı. Efendisinin öldüğünü gören Çinli, Kalmuk ve Sartlar uslu bakıp durdular."

DİVANÜ LÜGATİ'T TÜRK'DE AŞIK:

"AŞUK: Bugün aşık dediğimiz bir oyun da vardı. Bu aşık, bir kemiktir. Bugünkü çocukların misketlerle oynadığı gibi bir oyundur. Bu kemiğin dört yüzü vardır. Bu aşık denilen kemiğin düz yüzü, sırt yüzü, çukur ve anaç denilen yüzeyleri vardır. Anaç denilen kısım avuç içini dolduran bir yüzeydir. Bu oyunda önemli olan bu aşık kemiğinin düz yüzünün yere gelmesidir. Buna tam yerine oturdu manasında 'cuk oturdu' denirdi".

Göktürk Kağanı Bilge Kağan Mezar Kompleksinde bulunan eserler: "Göksel Binik" Geyik Unutulmamış..Şamanların Fal Baktıkları, günümüzde çocuk oyunu olan "Aşık Kemikleri" ve Yer altı Tanrısı ERLİK HAN gibi eserler bulunmuş..

CUK OTURMAK DEYİMİ

Tam yerine denk gelmek, uygun gelmek, yakışmak anlamlarındaki bu deyimın kaynağı Aşık oyunudur. Aşık oyununda aşık kemiğinin dört yüzünün bölgelere göre değişen farklı adları vardır. Kemiğin enli kısmının çukur şekli olan yüzeyine CUK ya da aç denir. İşte halk arasında çok kullanılan bu deyimdeki Cuk sözü Aşık atıldığında kemiğin Cuk yüzünün gelmesiyle

alakalıdır. Zamanla deyimleşmiştir...

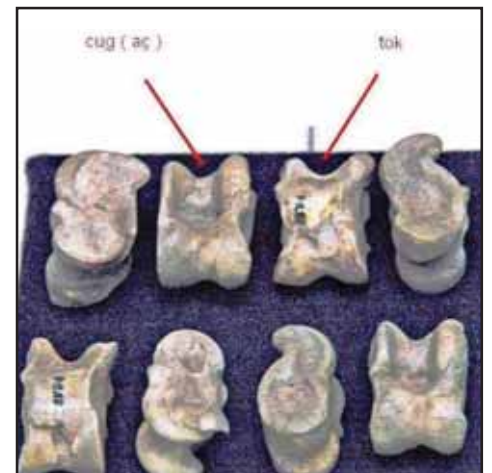
YENİDEN...

Sibirya'dan Asya'ya, Anadolu'dan Balkanlar'a geleneksel zekâ sporu: AŞIK. Tarihten günümüze büyük kültür mirası. Geleneksel aşık oyunumuz. Büyük Avrasya coğrafyasında Türk ortak kültür ve geleneksel ortak spor değerlerimizden mümtaz bir temsilci. Kaybolmaya yüz tutan geleneksel zeka oyunu ve spor değerlerinden AŞIK; tekrar canlandırılmayı bekliyor.

Bugün keşfedilmeyi, dünya kamuoyuna

çıkartılmayı, tanıtılmayı ve dünya genelinde popüler hale getirilmeyi bekleyen değerli hazineler gibi sıralanan, kökü asırlar öncesine ve tarihin derinliklerine kadar uzanan spor dallarımızdan biri olan orijinal AŞIK oyununu yeniden harekete geçirmenin zamanı geldi.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Türkiye, Özbekistan, Moğolistan, Yakutistan, Tataristan, Başkurtistan, Çuvaşistan, Hakas, Tuva, Altay, Gagauzya, Romanya, Bulgaristan, Makedonya, Finlandiya, Ukrayna gibi ülkelerde halk arasında oynanıyor. Bazı ülkelerde federasyonları ve milli takımları var.

ADAPAZARLI BURHAN GÜRKAN

Ahmet Acar
Burhan Gürkan

Ahmet
ACAR

Bir Ay önce Adapazarı ziyaretimde öğrendim, Çardak Çamlık Er meydanında da uzun yıllar güreşmiş olan değerli Başpehlivanımız Adapazarlı Burhan Gürkan ağabeyimizin de sağ ve sağlıklı olduğunu. Kendisi ile hemen temasa geçtim ve bir görüşme ayarladık.

Ne kadar heyecanlı ve arzulu olduğu bakışlarından belli ihtiyar delikanlının. Dile kolay 87 yaşında Allah nazardan saklasın sağ ve sağlıklı. Bu yaşına rağmen sporunu yapıyor, yürüyor, değerli eşini kaybettiğinden dolayı tek başına pırıl pırıl tertemiz bir evde, İstanbul Gürpınar'da yaşıyor. Hep söylerim eskiler bir başka oluyor diye o da aynı diğerleri gibi, beyefendi, sohbetine doyum olmaz.

Birlikte geçmişti yaşadık.

Burhan Pehlivan'ı şimdi kaç kişi tanır? onu ben bilmem ama bizler tanıyoruz ve biliyoruz. Beni güreşe Orhan Çakar başlattı diyor değerli ağabeyimiz. Orhan Çakar hem büyüğü ve hem de akrabası. O yılların en teknik güreşçilerinden biri.

İlk başarısı da 1948 yılında Kırkpınar Deste 3 birincisi olması. Ondan sonra İstanbul'a Kasımpaşa Spor kulübüne alırlar. Orada Haydar Zafer ve Nurettin Zafer hocalardan Serbest güreş eğitimi alıyor. Ayda 5 lira para veriyorlar. Sonraları bu 5 lira 15 günde bir verilmeye başlıyor. Mindere de Kasımpaşa'da başlıyor böylece. Yağlı güreşte ise Necmi Yıldız hocası oluyor.

Bundan sonra dereceleri :

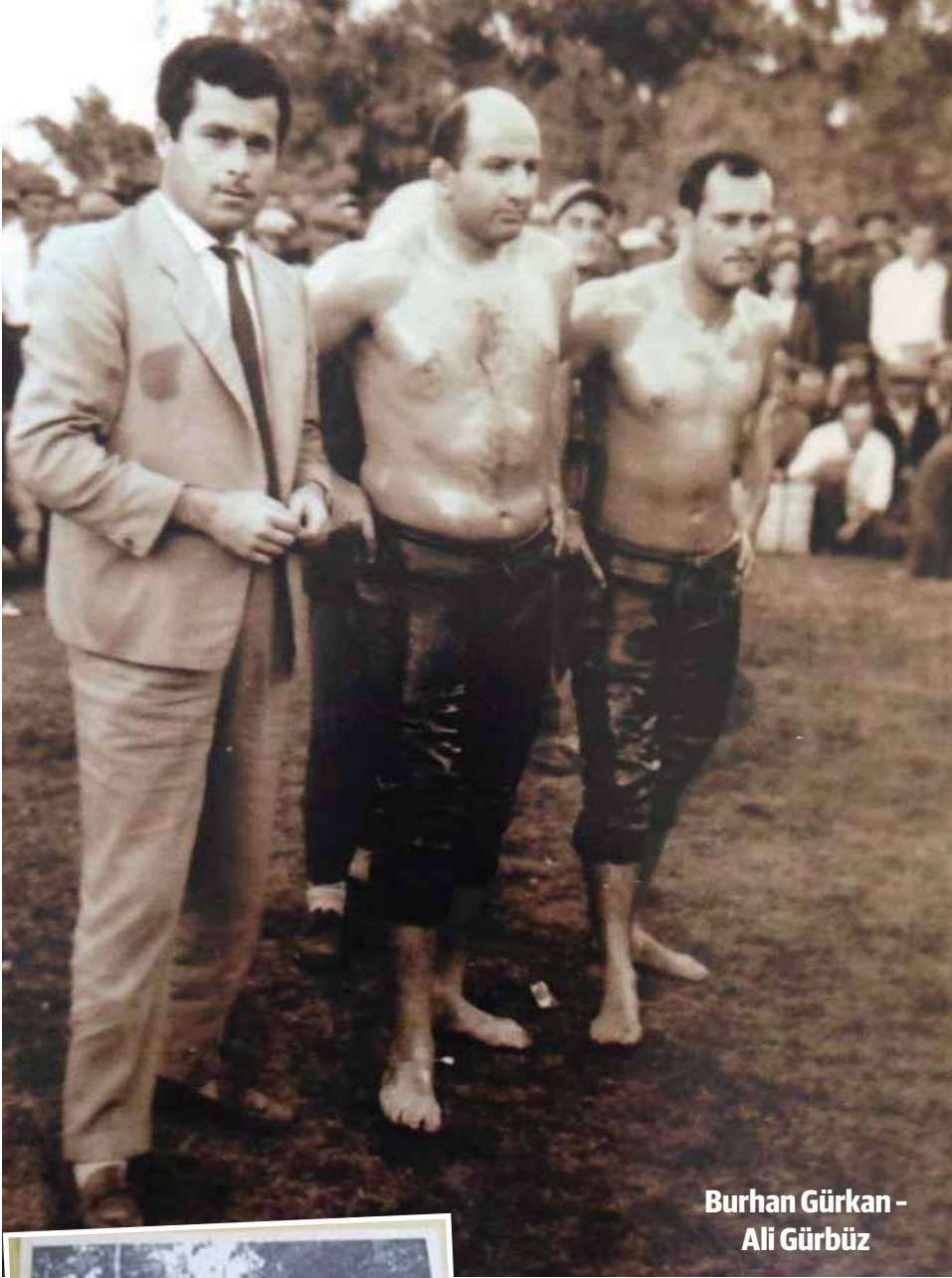
1950 yılı Kırkpınar Küçük Orta Büyük Boy Birincisi,
1951 yılı Kırkpınar Büyükorta Birincisi
1953 yılı Kırkpınar Başaltı Üçüncüsü
1954 yılı Kırkpınar Başaltı Birincisi
1959 yılı Kırkpınar Baş pehlivan Dördüncüsdü
1963 yılı Kırkpınar Baş pehlivan Üçüncüsü
Başarılarla dolu geçen yıllar. Kırkpınar'da Başaltı birincisi olduktan sonra ilk kez Kızılcahama'da Başa güreşmiş ve orada Hayrabolulu Süleyman'ı yenmiş sonra da Hasan Acar ile gece yarısına kadar güreşmişler ve fakat yenişememişler.

Burhan Gürkan pehlivanlık yıllarında da tam bir beyefendi. Devamlı kravat ve takım elbiselerle gezermiş. O yüzden de lakabı "Memur Bey" imiş ve uzun yıllar güreşe gittiği Antalya bölgesinde herkes memur bey olarak tanımış.

Tatlı sohbetimiz devam ediyor; 1950 de Adapazarı Yörükler Köyüne güreşe gider at ile.

Yol yok. Bahar olmasına rağmen hava sert ve yerde kar var. Güreş sahasını samanlarla beslerler ve orada 5 kişiyi yener ve birinci olur. Karşılığı ise 3 Liradır. Burhan abimiz o zamanlar fakirlik olduğunu ve ancak böyle güreştiklerini söyledi.

Yine eski hatıralar, Burhan Gürkan ilk kez Elmalı'ya Tekirdağlı Hüseyin ile birlikte gitmiş. O

Burhan Gürkan - Ali Gürbüz

Cardak, 1950 li yıllar, Şileli Rahmi, İrfan Atan, Niyazi Güreşen, Burhan Gürkan, Sındırgılı Koca Mehmet Ali, Sezai Kanmaz

Kırkpınar, İbrahim Karabacak, Şaban Filiz, Sezai Kanmaz, Hasan Acar, Burhan Gürkan, Hayrabolulu Süleyman, ve diğerleri.

yıllarda Kırkpınar Güreşlerine Elmalı'dan Kırkpınar'a Hamdi Hoca adlı bir bey gelir ve başarılı pehlivanlarla anlaşarak onları Elmalı'ya davet edermiş. Tekirdağlı Hüseyin " Haydi bakalım Elmalı'ya gidiyoruz" demiş.

Nasıl gitcez usta deyince de " sana 5 lira yolluk aldım " der Tekirdağlı Hüseyin. Elmalı'ya daha sonra uzun yıllar gitmiş. Orada yörenin meşhur pehlivanları Arıkayalı Hüseyin, Turhan Pehlivan gibi pehlivanları yenmiş. 1963 yılında Elmalı'da birinci olmuş Burhan Pehlivan. Hem de o yılın Kırkpınar Başpehlivanı Sezai Kanmaz'ı yenerek elde etmiş bu başarıyı. Elmalı Gömbe Yaylası'nda yedikleri kuzu çevirmeleri unutamı-

yor, hala hatırlıyor.

Bayram Şit asker arkadaşı . Onunla birlikte Denizli Acıpayam'a gitmiş. O zamanlar o yöreler fakir, yol yok. Yahu Bayram beni nerelere getirdin diye sorunca o da "merak etme bana güven" der. Ve oralarda da güreşir Bayram Şit'in evinde saman yastıklarda yatarlar. Bayram Şit'in eşi çok iyi bakar onlara.

Biz güreşlerde İrfan - Orhan - Burhan ayrılmaz üçlü idik hep birlikte gezerdik diyor. Yani İrfan Atan - Orhan Çakar - Burhan Gürkan üçlüsü.

Çardak güreşlerine de aynı Kırkpınar gibi her yıl gittiklerini söylüyor ve Çardak Güreş Meydanını unutamadığını hala aklında olduğunu ve oranın görülmemiş bir çayır olduğunu söylüyor Burhan Usta. Ama ne yazık ki Çardak'ta birinci olamamış. Bir kez üçüncü olmuş. Elbette yüzyılların dualı çayırdır Çardak Çamlık Erme ydanı. Kimler geldi kimler geçti Çardak Er meydanından. 1958 yılı güreşini de hatırlıyor ve orada gece yarısına kadar güreştiklerini, İrfan Atan ve Sezai Kanmaz ile birlikte fakat yenilemediklerini söylüyor. Bu durum Yeni Gelibolu Gazetesi ile de tespit edilmiş. O yıllarda Yağlı güreş böyle oluyor. Ya yenicen ya da yenilecen puanlama falan yok. O yüzden ışıklar yakılır güreş gece yarısına kadar devam ederdi. Ben de Çardak'ta birkaç kez şahit oldum.

Yine bir Çardak güreşinde Yenice Mahmut ile kapışmışlar. Yenice'yi Tellere doğru sürüyor ve saha kenarında sandalyelerin arasında bastırıp yeniyor. Yenice Mahmut, Bostancı Hüseyin, Karamürselli Koca Sabri bunlar ağır ve yenilmez pehlivanlardı. İstemedikleri takdirde yenmek neredeyse mümkün olmazdı diyor koca usta.

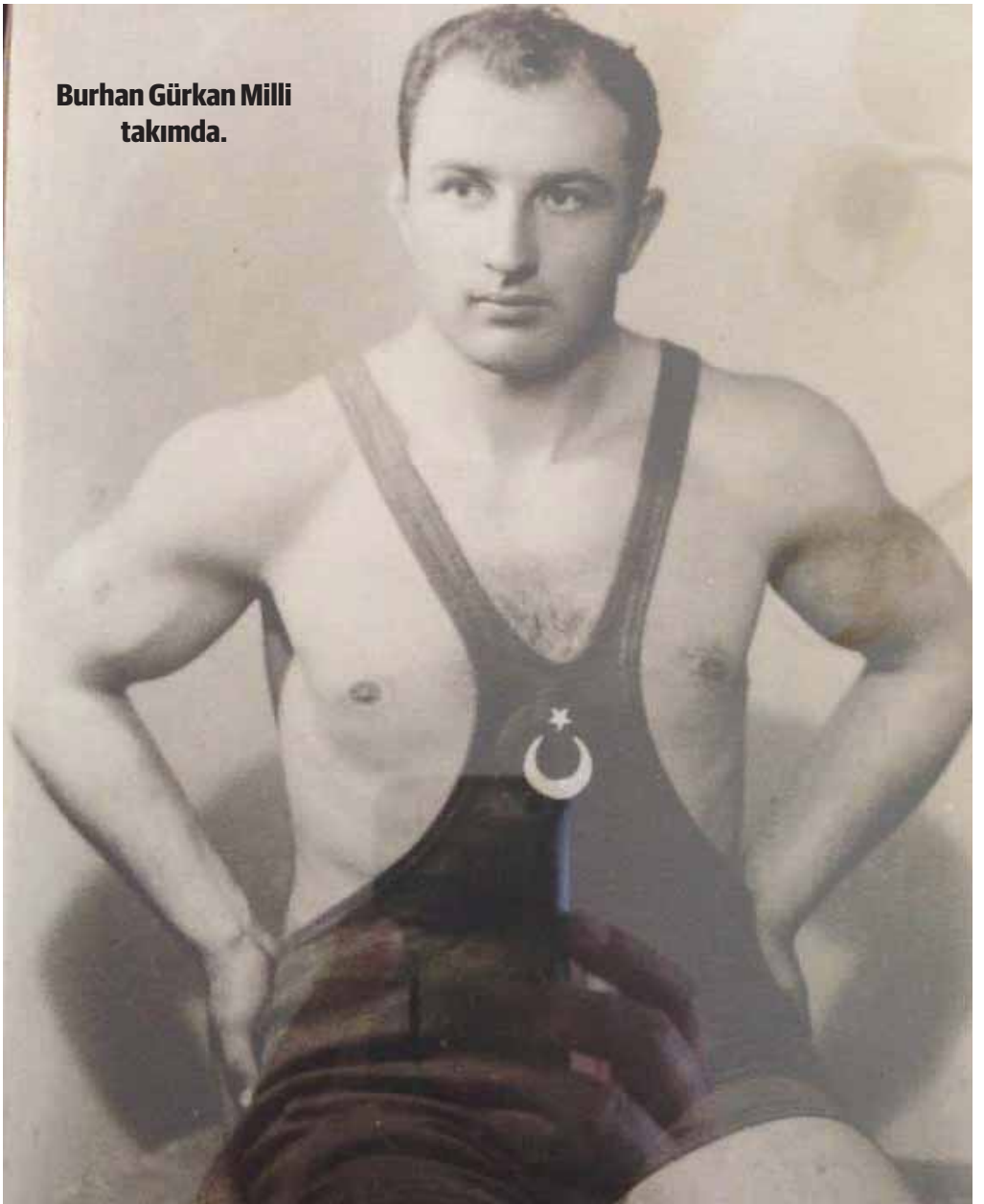
1964 yılında Demirspor güreş takımı ile Almanya'ya gider, orada Alman Şampiyonunu yener ve sonrasında Almanya'dan teklif gelir orada ev verirler ve Almanya'ya göçer. Neustat / Nürnberg de hem güreşçi hem antrenör olur. Orada Almanca'yı öğrenir.17 yıl Almanya'da kalır. 1965 yılında çalıştırdığı takım Almanya şampiyonu olur. Tabii ki bu şartlarda yağlı güreş hayatı biter. Orada aynı zamanda bir otelde müdürlük yapar. Daha sonra Lüleburgaz'a gelir ve orada yerleşir. Yaman Otel'de 15 yıl müdürlük yaptıktan sonra İstanbul Gürpınar'a yerleşir ve emekli yaşamı başlar.

Burhan Gürkan ustamız Çerkez kökenli ve yine kendisi gibi Çerkez olan Firdevs hanım ile evlenmiş. 2 kız çocuğu var. Eşi maalesef vefat etmiş. Kızlarında biri 1978 yılında dünya Güzeli seçilmiş.

Halen Gürpınar'da yaşıyor. Çok iyi derecede Almanca biliyor. Tavsiye ederim, ziyaretine gidiniz misafirperverliğine diyecek yok. Emin olun ki insanlık adına adamlık namına öğreteceği çok şeyler var. Sağ olsun var olsun. Allah uzun ömürler versin.

**Burhan Gürkan-Sezai
Kalmaz - Adil Atan**

**Burhan Gürkan Milli
takımda.**

BATI DÜNYASININ BİZE PAZARLADIĞI " FAİR PLAY " YUTTURMACASININ ASIL KAYNAĞI ATA SPORU " YAĞLI GÜREŞ'TİR "... ve 752 YILLIK BU GELENEĞİN SON TEMSİLCİSİ DE...

ORDU'LUDUR...

Zekeriya UZUN
Ziraat Yük. Müh.

Sevgili Efe Bük, Destan-ı Kırkpınar Dergisi şubat sayısında araştırmacı-yazar sayın Ahmet Acar hocayla yaptığınız "BABALAR VE OĞULLARI" başlıklı yazı dizisindeki röportajınızı okudum. Bu yazıyı da teni ve teri birbirine karışmış iki başpehlivandan birinin oğlu olarak yazıyorum ve değin-

mek istediğim konu ise; hocayla yaptığınız söyleşide rahmetli koca usta Altın Kemerli Başpehlivan Ordu'lu Mustafa Bük'ün cami'da bilinen ve sadece ona ait olan namıyla ORDU'LUNUN özel yaşamından bahsetmişsiniz...

Yazınızı okuyunca hem üzüldüm hem de biraz hüzünlendim doğrusu... Rahmetli babanızın özel yaşamiyla

ilgili açıklamalar yapmışsınız, camiayı az-çok tanıyan biri olarak bu açıklamayı yapma gerekçenizi tahmin edebiliyorum ve bu konuda size hak ta vermiyor değilim. Ancak; ustanın özel yaşamı sadece kendisine ve ailesine aittir... kızgınlıklar da, kırgınlıklar da, sevinci de, sevgisi de "BÜK" ailesinin özeldir. Bu dünyada anlı şanlı görünen yönetici-

lerin de, cebi para dolu ağaların da, sizin, bizim gibi sıradan insanların da sonuçta hepimizin azımsanmayacak kadar sevabı da günahı da vardır. Hiç kimse atmosferden süzülen kar tanesi kadar ak ve pak değildir, sadece bazıları yaşamı boyunca çok güzel tiyatro oynayarak hatalarını ve günahlarını toplumdan gizlemeyi başarırılar...tüm marifetleri de budur...

Yağlı güreş camiası olarak bizim ilgilimiz, alakamız rahmetli koca ustanın özel yaşamı değildir vede olmamalıdır...Bizim ilgilimiz, ustanın yaşamında tarihi mirasımıza yaptığı dokunuşlar, yağlı güreşe verdikleri, elde ettiği başarılar, 700 yılı aşkın bir süredir devam eden gele-

neksel milli bir mirasta tarihe bıraktığı iz, altın harflerle Kırkpınar tarihine ismini yazdırması, yetiştirdiği pehlivanlar, güreş disiplini, sporcu ahlakı ve terbiyesi ile sınırlıdır.

Bazılarına göre 655'si, bize göre 752'si yapılacak olan Tarihi Kırkpınar Güreşleri 1264 - 1265

yıllarında Alp-Eren Sarı Saltuk'la birlikte başlamıştır. " Dünya'da yapılan tüm spor dallarında uygulanan ahlaki sistemlerin ve fair play manifestosunun temel kaynağı 700 yılı aşkın bir süredir aralıksız süren, dünyanın en eski güreş organizasyonu ünvanıyla da Guinness rekorlar kitabına girme başarısını göstermiş olan "Tarihi Kırkpınar Güreşleri"dir."

Fair-Play ya da dürüst oyun diye adlandırılan bu ahlaki yapı; sporda kurallara uymaktan da öte belli bir davranış tarzını sergileyen bir terimdir. Rakibe saygı ve ona fizyolojik ve psikolojik açıdan zarar vermeme. Rakibi, bir düşman olarak değil, oyunun bir parçası olarak görmek

ve çetin mücadelede bile rakibin onuruna saygı duymak ve oyunda hileye ve şiddete başvurmamak olarak tanımlanmaktadır.

Er meydanı Tarihi kırkpınar'da başpehlivanlığı 26 yıl ard arda kazanmış ve 27. başpehlivanlığını (1890) kazanmak için Er Meydanı Kırkpınar çayırında güreş tutan büyük usta Kel Aliço - Koca Yusuf'la yaptığı güreşin gece karanlığına sarkması sonucu kendisini uyaran hakem heyetine şöyle diyordu : " A be ağalar, burası Kırkpınar'dır... Er meydanıdır... Burada yenişene

kadar güreş tutulur. Bu kızancağıza yenilmek kaderimde varsa bırakın yensin beni... Hem ben artık bu er meydanlarından çekileceğim. Aliço'yu yenmek talihini bir daha bu Yusufcağız nerede bulacak ?..." diyordu Tarihi Kırkpınar'ın gelmiş geçmiş en büyük ustası.

Aliço'nun bu sözleri Yusuf'u öylesine duygulandırmıştı ki, gözyaşlarını tutamadı ve büyük ustanın eline sarılıp öptükten sonra : " ustaların ustası, pehlivanların pehlivani, Koçyiğit ağam benim ! Gel bırakalım şu güreşi. Sözlerinle

sen yendin beni. Elimde ayağımda derman komadın. Bu söylediklerinden sonra ben seni tutmam gayrı. İstersen sen tut beni, vur sırtımı yere..." dedi.

Yusuf'un bu sözlerine Aliço da çok duygulanmıştı. Neredeyse ağlayacaktı. Deliormanlı Yusuf'un alnına bir buse kondurdu: " Bu meydan bundan sonra senindir artık. Senin gibi bir pehlivan ortaya çıktıktan sonra gözüm arkada kalmadan ayrılacağım meydanlardan. Ödül de Başpehlivanlık ta senindir. İkisine de güle güle

sahip ol. İkisi de sana helal olsun oğul" dedi.

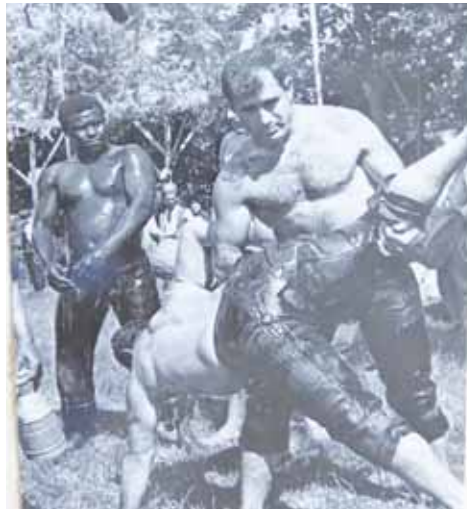
Dünya spor tarihinin en centilmence yapılan ve en ahlaklı sporu şüphesiz Yağlı Güreş'tir. 1890 yılı Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nde Kel Aliço ile Koca Yusuf arasında yapılan güreş müsabakasında yaşanan ve dünyaya gerçek bir fair play örneği olarak gösterilebilecek bu davranış sonrası, geçen uzun bir aradan sonra Tarihi Kırkpınar'ın iki önemli başpehlivanı, tam 79 yıl sonra 1969 yılı Tarihi Kırkpınar Güreşleri finalinde karşılaşıyor ve yine aynı sahne yaşanıyordu. Tarihi Kırkpınar Er Meydanı'nda tarih son kez tekrerrür ediyordu. İki güçlü başpehlivan Ordu'lu Mustafa Bük ile Babaeski'li Nazmi Uzun'un final güreşinde 4 saat 40 dakika dolduğunda bir kez daha yağ ve su aldılar.

Ordu'lu, son kez aldığı yağdan ve sudan sonra hakem heyetine doğru yürüyerek " Ben Nazmi'yi yenemedim. Nazmi gençtir, başpehlivanlığa o layıktır. Meydanı ona bırakıyorum." dedi. Sonra da " Nazmi öp elimi sana kemeri ben takacağım. İnşallah iki sene sonra kemer senin olur" dedi.

Kel Aliço ve Ordu'lu, bu sözleri uygulamalarının ötesinde sadece söylemeleri bile bu dünyadaki mevcut yerel, ulusal ve uluslararası arenada yaşayan, yaşatılan yüzlerce spor dalına bağlı olarak yapılan binlerce spor müsabakasında görülemeyecek bir spor terbiyesi, edep ve ahlakın ölçüsüdür. Bu fair play duygusu sadece ve sadece Türk- İslam kültürünün en önemli simgelerinden olan yağlı güreşte yaşanabilecek insani, vicdani ve ahlaki bir değerdir... Dünyada başka hiçbir spor dalında böyle bir ahlaki davranışı görebilmek mümkün değildir. Yeryüzünde var olan hiç bir spor dalında kendi şampiyonluğunu ve ödülünü rakibine emanet edebilecek, verebilecek düzeyde bir fair play uygulaması ve davranışı mevcut değildir.

Yağlı güreşin genleri ve kimliği üzerinde yapılan yanlış operasyon, uygulama, teşhis ve tedavilerin sonucu, ülkemizin " Kırkpınar'larından" dünyaya fıskıran fair play duygu ve davranışlarının kaynağı kurutulurak, Türk-İslam kültürüyle yoğrulmuş milli spor ahlakımız ve terbiyemizi ihraç eder durumdan ne yazık ki muhtaç duruma düşürüldük.

Yağlı güreşi geleneksel yapısından koparır, batıdan kopya kurallarla yönetmeye çalışırsa-

nız, süre ve puanlama gibi minder kurallarını yağlı güreşe dayatırsanız dünya "fair play" duygu ve davranışlarının kaynağı olan TARİHİ KIRKPINAR ile Türk-Islam kültürüyle yoğrulmuş TÜRK GÜREŞİNE has FAİR PLAY'İ ve SPOR AHLAKIMIZI yok edersiniz. Yok ettiğiniz bu kulvarda 46 senede değil, 746 sene de geçse bir KEL ALİÇÖ, bir ORDU'LU gibi milli spor ahlakımıza sahip bir güreşçi yetiştiremezsiniz.

Modern dünya adı altında oynanan modernizm tiyatrosunun mimarı batı dünyası, yavaş yavaş bu toprakların da kanına girerek kültürümüzü, geleneklerimizi, inancımızı ve en önemlisi de bu topraklarda yetişen bizi biz yapan değerlerimizi ve erdemlerimizi de zehirledi. Biz de maalesef zehirlendik. Zehirlendiğimizi, bozulduğumuzu kabullenemedik. Bozuldukça medernleştirdiğimizi ve batılılaştığımızı düşündük hatta düşünmek zorunda bırakıldık.

Türk - İslam kültürüyle harmanlanıp yoğrulmuş milli AHLAKIMIZ bugün; Fransa'nın, İngiltere'nin, velhasıl batı dünyasının Afrika'da elmas için yaptığı sömürü ve katliamlardan bin kat daha değerlidir.

Biz baktığımız doğrultuda ve düzlemde ne varsa sadece onu görürüz. Umudumuzu ve ufkumuzu, sadece görebildiğimiz bu düzlem ve düzlükten ibaret sanmak en büyük hatamızdır. Aslında yüksek rakımlı bir tepeye tırmanmaya başladıktan sonra yavaş yavaş o düzlüğe, düzleme daha geniş bir açıdan bakmaya başlarız ve her birimizin seviyesi, bakış açısı tırmındıkça artar. Ve tırmanış-

mız arttıkça daha geniş ufuklarla tanışabiliriz. Bunu başarabilmek için önce aslımıza dönmeli ve milli-manevi değerlerimize sahip çıkmalıyız.

Su taşmakla yol bulamaz, akmakla yolunu bulur. Bizde bu yolda taşmadan, zarar vermeden, felç etmeden inandığımız yolda sabırla ve inançla akmaya gerçeği bulmaya kararlıyız bu uğurda.

"Gerçekten âşıkсан, vazgeçmezsin." diyor bir Kızılderili. Ve biz de ekip olarak yolumuza devam diyoruz...

1969 yılı Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nde sergilediği bu insan üstü örnek davranışından dolayı Ordu'lu, 700 yıllık geleneğin son temsilcisidir.

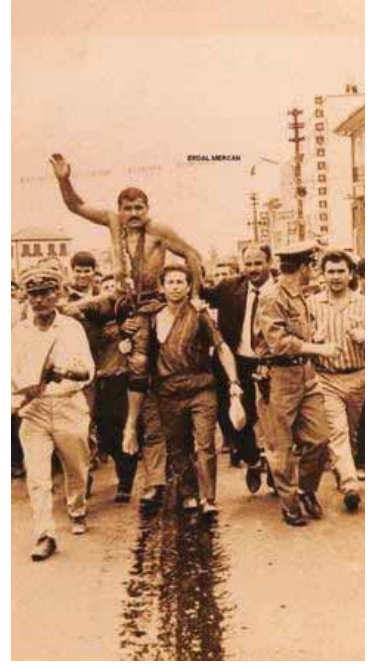
Yağlı Güreş camiası olarak bizi ilgilendiren Rahmetli Koca Usta Ordu'lu Mustafa BÜK'ün özel yaşamı değil, yağlı güreşte bıraktığı izler, spor ahlakı ve BAŞARISIDIR... Ordu'lu 700 yıllık Tarihi Kırkpınar'da cumhuriyetin kuruluşundan bu yana gelmiş geçmiş en yetenekli, kabiliyetli ve en değerli birkaç başpehlivandan biridir bizim için.

Erdemli, huzurlu, güçlü ve mutlu insan olamamanın temel sebebi EDEPTEN yoksun olmaktır. Edebin yansıması da AHLAKTIR insanoğlunda.

Edep ve erdem ile yoğrulmuş insan; cihana bedeldir.

Seni rahmet ve minnetle anıyor, manevi huzurunda saygıyla eğiliyoruz Koca Usta...

Sevgili Efe BÜK yazımı eleştiri olarak değil olumlu bir yorum olarak kabul etmenizi bekler, Bük ailesine de saygılarımı ve hürmetlerimi sunarım.

"KIRKPINAR PEHLİVANLARIN KÂBESİDİR (...)"

Mehmet CANBULAT
Araştırmacı yazar

Kırkpınar güreşleri yüzyıllardır süregelen bir spor kültürüdür. Türk insanının yaşantısına dair birçok ritüelini barındıran Kırkpınar güreşleri Anadolu'nun her köşesinde bitmez tükenmez sohbetlerin de ana konusu olmaktadır. Anadolu'da düğün güreşleri, köy güreşleri ve sezon güreşlerinde boy gösteren pehlivanlar için asıl büyük mücadele Kırkpınar Sarayı'nda yapılmaktadır. Sarayı'nda alınan sonuç pehlivanın statüsü ve kariyeri olmaktadır. Kırkpınar'da başpehlivan olan sporcu aynı zamanda bir yıl boyunca Türkiye Başpehlivanı unvanını almaktadır. Sarayı'nda bir çok pehlivan için unvan hedeflenmeksizin her yıl kispet giyilerek güreş tutulan vazgeçilmeyen kutsal bir er meydanıdır.

Türk Milleti tarafından, Türk güreşinin en

önemli mabedi olarak kabul gören Kırkpınar'ın kutsiyet özelliğini Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan çok güzel sözlerle tanımlamıştır. 1938 yılında Kırkpınar güreşlerini Son Posta Gazetesi adına izlemeye giden yazar Naci Sadullah ile Tekirdağlı Hüseyin arasında şu konuşma geçiyor:

"...Meydandan ayrıldık. Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan ile de görüştüm. Koca pehlivana:

- Senin, dedim burada ne işin var? Burada seninle boy ölçüşecek rakip yok ki.

Şampiyon, derin bir samimiyetle güldü:

- Ben dedi buraya güreşmeye değil hacca geldim... Kırkpınar hepimizin Kâbesi'dir. Ben, Koca Yusuf'ların güreştikleri bu meydana çıkarken kendimden utaniyorum ve hem de kendime güveniyorum.

- Niçin?

- Utaniyorum, çünkü onlar kadar olamadım. Güveniyorum çünkü ben de onlardayım...

Kırkpınar'ı anlamak için Tekirdağlı'nın bu sözlerinden daha güzel bir söz kullanılamaz. Onun söylediği bu sözleri ve pehlivanlığa bakış açısını bugünkü pehlivanlarımız örnek almalıdır.

Tekirdağlı'nın bu sözüyle Kırkpınar güreşlerinin bir pehlivan için ne kadar önemli olduğunu daha iyi anlıyoruz.

Ahmet TÜZÜN
ayarhan@gmail.com
Avrasya Kültür Spor
Birliği Başkanı

BURSA MUSTAFA KEMAL PAŞA'DA TÜRK KÜLTÜR VE SPOR ŞÖLENİ

7-8 Mayıs günleri Mustafa Kemal Paşa'da Türk Kültür ve Spor şöleni yapıldı. İkincisi olan bu şölen, geleneksel bir organizasyonu hedefliyor ve Avrasya Kültür ve Spor İşbirliği Derneği tarafından düzenleniyor. Vakfın başkanı Ahmet Tüzün, Kültür Spor ve Basın uğraşları içinde ömrünü geçirmiş, Türklük şuurunu ile yaşamını sürdüren bilinçli bir vatan evladı. Bu yıl şölenin ikincisi gerçekleşti. Beni de Türkiye temsilcisi ve Güreş oyunlarının organi-

zasyonu için davet etti. Organizasyonun başından sonuna her adımında Belediye Başkanı Sayın Sadi Kurtulan vardı. Şölenin hem sponsoru, hem yürütücüsü hem de takipçisi idi. Eğitimi özelliği bu şölene ayrı bir olgunluk ve şevk katıyordu. Türk tarih ve kültürüne olan aşinalığı, değişik Türk ülkelerinden gelen misafirlere ilgisi, sevecenliği, sportif gösteri ve yarışmaların her alanında yer alması, karşılama ve ağırlamadaki nezaketi, sponsor olmasından ziyade, her konumda

varlığı şölene ayrı bir renk katmıştır.

Kaymakam Sayın Mustafa Masatlı da ülkemizin pek çok ilinde ve ilçesinde görev yapmış, bilgi görgü ve ağırbaşlılığı ile organizasyona her aşamasında büyük destek vermiştir. Devletin ağırlığı, hizmetin en üst seviyede sunulmuş olması bu organizasyonun gelecekte Mustafa Kemal Paşa için önemini vurgulamaktadır. Bu tür organizasyonlarda misafirlere, davet edenin ve kendilerini ağırlayanların samimiyeti içtenliği ve birlikte ses

getirecek bir eseri ortaya koyabilmenin mutluluğu doğrultusunda daha büyük organizasyonların elçileri olmaktadır. Mustafa Kemal Paşa'daki Kültür Spor ve Basın şöleni gelecek için çok önemli ümitler veriyor. Gelecekte bu ve benzeri organizasyonlarla bu yöremiz muhakkak adına layık bir şekilde Türk dünyasının göz bebeği olacaktır.

Şölen, şanlı mehterin ardından yürüyen katılımcıların Atatürk meydanında saygı duruşu ve istiklal marşı ile ve ilçedeki alperenlerinin türbelerinin ziyareti ile başladı.

İkinci bölümde, konferans salonunda kısa konferanslar, tanıtım konuşmaları geleceğe yönelik iyi niyet temennileri ve benim sunduğum "Tarih Boyunca Türklerde Spor Kültürü" konulu tebliğim ile sürdü.

Daha sonra Davullar çalındı Pehlivanlar Uluslararası Aba Güreşi, Mustafa Kırımlıoğlu adına yapılan Kırım Milli Güreşi, bilek Güreşi ve ağaç güreşi ile devam etti. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız Doç. Dr. Lütfü Savaş'ın

MKP Belediye başkanı ve MKP Kaymakamına gönderdiği Aba giysileri kendilerine giydirildi ve Hatay'a ait hediyeler kendilerine taktim edildi.

Kaymakam ve Belediye Başkanının attığı oklarla okçularımız hedefleri delik deşik etti. Yağan yağmurun sahayı bozması nedeni ile önceden planlanmış olan cirit, ok atma ve yarışma gibi atlı sporlar maalesef iptal edilmek zorunda kaldı. Akşam seansında ise TRT'nin değerli sanatçılarından Bünyamin Aksungur'un özel Türk giysileri içinde sunduğu konseri muazzamdı. Onun yanı sıra Uygur sanatçı Melike Nevruz

da Uygurca şarkıları ile geceye renk kattı.

Aynı zamanda Mustafa Kemal Paşa'nın Ay dınlar Ocağı başkanı olan Belediye başkanı Sadi Kurtulan, bizleri emek verdikleri ve halkı büyük bir ilgi ile kavuşturdukları ebrudan, sanatın her dalına uzanan etkinlik ve hizmetlerle buluşturdu. Eski eserlere yönelik çalışmalar, arkeoloji, mimari, şehir planlamacılığı ve diğer hizmetleri ile bizleri tanıştırdı.

Tüm organizasyon boyunca bir kısmı Türkiye'deki temsilcileri, bir kısmı ise Balkan, Kafkas ve Orta Asyalı misafirlerimiz son derece memnun mutlu ve bahtiyar oldular.

Ertesi gün şehrin turistik yörelerini gezdik. Sayın başkan öğle yemeğinde bizimle oldu ve müsaade isteyerek Pazar günü yapılacak yöre yağlı güreşlerinin açılışını yapmak üzere aramızdan ayrıldı.

Sevgili belediye başkanımıza daha nice organizasyonlara destek olma ve onları en iyi şekilde sürdürme dileği ile sonsuz başarılar diliyoruz.

50. YIL BULUŞMASI

Öyle çabuk geçiyor ki günler,
Hele sen de bir bak hayatına.
Daha dün doğmuşuz sanki
Yeni okula başlamışız,
Yeni sevmişiz.
Öyle çabuk geçiyor ki günler,
Hele sen de bir bak hayatına
Yarın bitecek sanki her şey,
Yarın ölecek gibiyiz.
Daha doymamışız yaşamasına
Günlerimiz dün bir, bugün iki
Sakin bir şey bırakma yarına,
Yarın yok ki...

Özdemir Asaf

"S ayı değer öğretmenimiz ve eğitim emekçileri, sevgili arkadaşlarımız, önceki iletilerimizde belirttiğimiz gibi; 06 Mayıs 2016 Cuma günü saat: 11.00' de Kırşehir Öğretmenevi'nde toplanacağımızı duyururuz." Sözcük ve rakamlarını içeren ileti aldım. Kırşehir'e gitmek için İstanbul Harem'den hareketle otobüsümüz, yol üstündeki her otogara uğradı. Bulutlu ve yağmurlu günde Anadolu'nun yer yer bozulmuş yollarında sallanarak ve içerdeki çocuk ağlamala-

rından rahatsızlanarak saat 23.00'de Kırşehir Otogar'ında oldum. Bir süre sonra bindiğimiz servis aracı Öğretmenevi'nin önüne indirdi. Görevli Kutbettin, ilgi gösterdi. Kayıtlarımı yaptı ve odamı gösterdi. Yerleşme ve uyku...

Evet, Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu'nun 1965-1966 yılı mezunları, Mustafa Kocaöz, Bayar Aslan ve Mehmet Ali Gürbüz'ün organizesinde Kırşehir Öğretmenevi'nde buluştuk. Güzel yurdumuzun dört bir yanına dağılıp yıllarca öğretmenlik, devamında değişik makamlarda görev

yapan, şimdilerde emeklilik yıllarını sürdüren biz; çağrıya kulak vererek gittiğimiz Kırşehir'de 06 Mayıs 2016 tarihinde Öğretmenevi ile Kılıçözü Çayı kıyısındaki Kocatepe Restaurant'ta ayrı bir gün yaşamının mutluluğunu tattık, denebilir. Ne ki hava yer yer yağmurlu, güneş kaçkını ve ortam soğuktu.

Buluşmaya iki öğretmenimizin geldiği duyuruldu. Tarım öğretmenimiz Mustafa Gönülal ile meslek dersleri öğretmeni Mehmet Danışman... Hatay'dan geleceği beklentisinde olduğumuz, kendisine saygı ve sevgi duyduğumuz

meslek dersleri öğretmenimiz Mahmut Saral'ın gelemeşi burukluk yarattı! Türk dili ve edebiyatı öğretmenimiz Cavit Gültekin Mersin'den gelemedi. Kendisiyle bir telefon görüşmemiz oldu. Kendisinin yazdığı 'Kırşehir Öğretmen Okulu Marşı'nın sözleri kimde mevcutsa edinmek istediğini belirtti. Tüm dönemlerin mezunu olarak katılan iki yüz kadar arkadaşımızla bir araya gelmek, özlem gidermek ve anıları dillendirmek, gibi amaçlarımızı koşut coşkulu tanışma ve görüşmeler gerçekleştirdi! Ne ki acımasız yılların beklenmedik fiziksel değişiklikler bıraktığını gözlemledim. Arkadaşlarımı tanımakta zorlandım!

Arkadaşımız Bayar Aslan, beklenen açış konuşmasını yaptı. "Hoş geldiniz!" dedi. Konuşmasına kulak vererek dinlemeye çalıştık. Ardından konuşan Mümtaz Boyacıoğlu, okulumuzun tarihçesinden söz etti. Ses aygıtı, gereksinimi karşılamadığından, ortamın dağınık ve kalabalık olduğundan öğretmenimiz Mustafa Gönülal, konuşmasını salondakilere dinletmeye çalıştı! "Kırşehir Öğretmen Okulu Marşı'nın sözleri bulunamadığından arkadaşımız Faik Çakır yönetiminde "Öğretmen Marşı"nı birlikte söyledik. Ardından "Eski dostlar" şarkısını anlamına uygun ve topluca seslendirdik.

Öğretmen Marşı

Alnımızda bilgilerden bir çelenk,
Nura doğru can atan Türk genciyez.
Yeryüzünde yoktur, olmaz Türk'e denk;
Korku bilmez soyumuz.
Şanlı yurdum, her bucağın şanla dolsun;
Yurdum seni yüceltmeye antlar olsun.
Candan açtık cehle karşı bir savaşı,
Ey bu yolda ant içen genç arkadaş!
Öğren, öğret hakkı halka, gürlü coş;
Durma, durma koş.
Şanlı yurdum, her bucağın şanla dolsun;
Yurdum seni yüceltmeye antlar olsun.

İsmail Hikmet Ertaylan

Mehmet Ali Gürbüz, kimi açıklamalarından sonra okulumuzdan mezunlarından rahmetli olan arkadaşlarımızın adlarını saydı. Ortalığa garip bir hüznü yayıldı: Osman Durucan, Kemal Özbay, Kemal Durucan, Rabia Fidanboy, Ramazan Karlı, Mehmet Ali Öztürk, Güner Tabar, Ferhat Ciciğül, İhsan Şener, Tarzan Karataş, Ahmet Işık, Necati Şen, Tekin Koçak...

Mezuniyetimizin 50. Yılında oracıkta arkadaşlarımızla iletişim kurarak görüşme ve hal hatır sorma olanağımız oldu. Saptayabildiğim o adlardan kimileri şunlar: Ahmet Bahadır, Ahmet Can, Nevzat Ünsal, Abdurrahman Etli, Mustafa Turan, Ayhan İçli, Kemal Aktaş, Sait Filiz, Haşim Çiftçi, Mehmet Çök, Mikail Budak, Nurettin Doğan, Selim Alaca, Mithat Bektaş, İsmet Durukan, Nimet Çakır, Mustafa Kocaöz, Yalçın Atay, Münir Yücel, İlyas Gürlek, Haydar Yükselen, Duran Atabey, Hasan Hüseyin Arıöz, Hasan Öztürk, İsmet Öztabor, Mehmet Emin Dinleten, Sebahattin Özbay, Mustafa Karlı, Ali Duran Gök, Turan Ateş...

Kırşehir'de gezinirken kimi anılar, gözüm önü şerit şerit oldu. Mor, öğretmen okullarının rengiydi. Okul yıllarımızda mor şeritli şapkalar giydik. Büyüklerimizi saydık, küçüklerimizi sevdik! Çarşıda birbirimize mor şeritli şapkalarımızla selam vermeden geçemezdik. Okullarımızda okuma, yazma, şiir ve sanat sevgisi edindik. M. Sunullah Arısoy'un Karapürçek romanını, Mahmut Makal'ın Bizim Köy'ünü ve Memet Türkkan'ın Güneşin Katli'ni okuduk. İdealist bir ruhla yetiştirildik. Güzel Türkçemizi, bayrağımızı, Atatürk'ümüzü ve yurdumuzu sevdik! Hiçbir zaman nokta kadar çıkar için virgül kadar eğilmedik!

İlköğretmen okullarımızda öğretmen kimliğiyle yetiştirildik. 68 kuşağından olmanın çilesine koşut onurunu da yaşadık! Edindiklerimizi, öğrencilerimize ve halkımıza aktarmak ve onları yetiştirmek için gecemizi gündüzümüze kattık. Jean Paul Sartre'nin tanımlamasına özdeşik: "Aydın, çabası hâkim sınıfça suç sayılan kimse..." olduk...

1. Yılında katılamadığım Kırşehir Erkek İlköğretmen Okulu mezunlarının 2. Yıl buluşmasında (ya da 50. Yıl buluşmasında) kimi edinimlerim oldu. Arkadaşlarımın beni ulusal basından ve televizyondan tanıdıklarını belirtmelerinin mutluluğunu duydum!

Ayrıca; eğitimci Nevzat Ünsal, Ahi Evran Üniversitesi öğretim üyesi Hayati Şahin, Birey Dershanesi sahibi Aslan Beyhan ve meslektaşım Ahmet Bahadır ile oturup uzun söyledik.

İstanbul'dan tanıdığım ve iletişimimizin sürdüğü Kırşehir'de iki yerde "Başkan Vodafone" bayilikleri olan Mukadderat Yurttaş, yine ilgisini gösterdi!

Her şeye karşın organize görev alarak okulumuzun mezunlarını bir araya getiren arkadaşlarımıza teşekkür etmek, bir gönül burcudur. Herkesi alkışlıyorum!

Kırşehir Sevdası, adli şiirimi okurlarımla paylaşıyorum

Kırşehir Sevdası

Sevginin, özlemin, erdemin kenti
Terme'siyle sağlık, özel Kırşehir.
Garipname beyit beyit esinti,
Aşık Paşa ile sözler Kırşehir!

Seven gözler kente kaleden bakar,
Meyveler dalında aroma kokar,
Haftası gelince ortaya çıkar,
Ahi Evran ile tözel Kırşehir!

Kapadokya'sıyla bilinen ülke,
Ziyaretçi çeker Aslanlıtekkke,
"Eline, beline, diline..." ilke,
Hacı Bektaş ile ezel Kırşehir!

Türküleri Anadolu'mun sesi,
Ayrı telden öter sazın nağmesi,
Unutulmaz bozkırın tezenesi,
Neşet'iyle bozlak, gazel Kırşehir!

Kenti görmek huzur verir insana,
Kızılırmak, Kılıçozü yan yana
Bölükbaşı, ün bıraktı cihana
Tarihi boyunca tüzel Kırşehir!

Özlemle çekiyorsun sen beni,
Okulumda doyamadım, nedeni...
Ne desem ve nasıl anlatsam seni,
Özgün dili ile güzel Kırşehir!

Muhsin DURUCAN

Muratpaşa güreşleri'nde Başpehlivan RECEP KARA

Bülent ERDOĞAN
blterdogan@gmail.com

Muratpaşa Yağlı güreşleri çok büyük bir kalabalık tarafından izlendi. Her kez üç seneden beri güreşmeyen Ali Gürbüzü seyretmeye geldi. Kırkpınar Ağası Seyfettin Selim'in de izlediği güreşlerde Sansız bir kura ile ikinci turda Recep Karaya düşen Ali Gürbüz uzun

ve çekişmeli bir güreşten sonra Muratpaşa güreşlerinin Baş pehlivanı olan Recep Karaya elenerek kürsüye çıkamadı.

Baş pehlivanlık kürsüsüne
1- Recep Kara '2- İsmail Balaban 3- Orhan Okulu 3- Sinan Kaya çıktılar.

Başaltı Kürsüsüne

1- Hasan Borucu 2- Yusuf Can Zeybek 3- Emre Erkal 3- Davut Cansel çıktılar

Büyük Orta Kürsüsüne

1- Muratpaşa Belediyesinin güreşçisi Kürşat Korkmaz 2- Cemali Küçükgülçü 3- Oğuz Kara 3- Osman Karataş çıktılar.

